

RAPORT Z WIZYTACJI **(ocena programowa)**

WZÓR

**dokonanej w dniach 20-21 lutego 2014 r. na kierunku „inżynieria środowiska”
prowadzonym w obszarze nauk technicznych na poziomie studiów pierwszego stopnia
o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie studiów stacjonarnych
w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemyśle**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodnicząca: prof. dr hab. inż. Anna Sobotka – członek PKA

członkowie: dr hab. Lidia Dąbek – ekspert PKA

prof. dr hab. inż. Andrzej J. Królikowski – ekspert PKA

mgr Wioletta Marszelewska – ekspert PKA ds. formalno-prawnych

Michał Minda – ekspert PKA ds. studenckich

Krótką informacją o wizytacji

Ocena jakości kształcenia na kierunku „inżynieria środowiska” prowadzonym w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemyśle została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2013/2014. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Instytutu, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych.

Władze Uczelni i Instytutu stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu wizytującego.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku formułowana przez jednostkę*

- 1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki, ekspert 1 dydaktyka, ekspert formalno-prawny

Strategia rozwoju Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyśle została przyjęta Uchwałą Senatu Nr 24/2011 z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia *Strategii Rozwoju Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyśle na lata 2011-2020*. Strategia określa misję i wizję Uczelni. W czasie wizytacji przedstawiono protokół z posiedzenia

Senatu wraz z listą obecności w powyższej sprawie. Procedury związane z utworzeniem kierunku zostały zachowane, tj. odbywały się zgodnie z zapisami w Statucie, po pozytywnym zaopiniowaniu dokumentów przez Senat oraz skierowaniu przez Rektora Uczelni stosownego wniosku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego (uchwała Nr 2/2008 Senatu z dnia 17 stycznia 2008 r. w sprawie utworzenia w PWSW w Przemyśle nowego kierunku studiów – „inżynieria środowiska” oraz uchwała Nr 28/2009 Senatu z dnia 24 września 2009 r. w sprawie w sprawie zaopiniowania wniosku rektora o utworzenie w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemyśle Instytutu Inżynierii Środowiska). **Uczelnia otrzymała uprawnienie do prowadzenia studiów na kierunku „inżynieria środowiska” decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr DSW-1-03-4002/109/08 z dnia 17 czerwca 2008 r.**

Zgodnie z postanowieniami statutu w Uczelni nie tworzy się podstawowych jednostek organizacyjnych. Jednostkami organizacyjnymi powołanymi dla obsługi dydaktycznej jednego lub więcej kierunków są instytuty, zakłady, pracownie, laboratoria, studium, zespoły dydaktyczne lub badawcze. Strategia rozwoju Instytutu Inżynierii Środowiska Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyśle na lata 2014-2020 została przyjęta przez Dyrektora Instytutu Inżynierii Środowiska w dniu 29 listopada 2013 r.

Misję Uczelni ujęto następująco: „*Uczelnia we współpracy ze środowiskiem lokalnym służy rozwojowi regionu poprzez oferowanie wysokiej jakości usług edukacyjnych, wprowadzenie innowacyjnych metod organizowania i zarządzania funkcjonowaniem sferą życia komunalnego i gospodarczego, wdrażanie nowych technologii w zakresie komunikacji, wytwórczości i usług*”. Swoją misję Uczelnia realizuje podejmując działania, by ofertę dydaktyczną dostosować do wymagań współczesnego rynku pracy, zapewnić swoim pracownikom rozwój naukowy i możliwość prowadzenia badań naukowych o wysokiej jakości z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, zapewnić poprawę bazy lokalowej, oraz zintensyfikować działania w zakresie współpracy z uczelniami krajowymi i zagranicznymi oraz środowiskiem biznesowym.

Strategia rozwoju Uczelni na lata 2013-2020 jest dokumentem określającym długoterminową politykę, którą powinny kierować się władze Uczelni we wszystkich działaniach mających na celu jej wszechstronny rozwój. Uczelnia wyznacza następujące zasadnicze cele strategiczne: dostosowanie systemu kształcenia do zmieniających się potrzeb społecznych, podniesienie jakości kształcenia w warunkach jego masowości, rozwój kadry naukowo-dydaktycznej i działalności naukowo-badawczej, współpraca z otoczeniem na rzecz rozwoju uczelni, zwiększenie stopnia umiędzynarodowienia Uczelni, usprawnienie rozwiązań systemowych w zarządzaniu uczelnią.

Zgodnie z misją i strategią Uczelni oraz strategią Instytutu Inżynierii Środowiska program oraz koncepcja kształcenia na kierunku „inżynieria środowiska” zapewnia wykształcenie zarówno na potrzeby regionu jak i kraju specjalistów, którzy w oparciu o nabytą wiedzę z zakresu nauk podstawowych i inżynierskich oraz umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne będą przygotowani do podjęcia pracy w obszarze inżynierii środowiska. Region Przemyski należy do tzw. Ścian Wschodniej, dla rozwoju której konieczne jest wykształcenie własnej kadry inżynierskiej, znającej potrzeby jak i możliwości oraz specyfikę tego regionu (z uwzględnieniem szczególnego usytuowania na granicy Ukrainy z Unią Europejską). Kształcenie nowych kadr realizowane jest przy zapewnieniu jak najwyższej jakości, która jest wiodącym celem uczelni (cel 2 strategii rozwoju PWSW „Podniesienie jakości kształcenia w warunkach jego masowości”). Dbałość o podnoszenie jakości studiów wspomagana jest przez system rozwoju naukowego kadry dydaktycznej (cel 3 strategii rozwoju PWSW „Rozwój kadry naukowo-dydaktycznej i działalności naukowo-badawczej”), nawiązywanie kontaktów międzynarodowych oraz korzystanie z międzynarodowych wzorców (cel 5 strategii rozwoju PWSW „Zwiększenie stopnia umiędzynarodowienia uczelni”).

Program oraz koncepcja kształcenia na kierunku „inżynieria środowiska” prowadzonego przez IIŚ PWSW w Przemyślu jest w pełni zgodny z misją i strategią Uczelni oraz celami określonymi w strategii jednostki. Kształcenie na kierunku „inżynieria środowiska” prowadzone jest w formie studiów stacjonarnych, zgodnie z profilem ogólnoakademickim, a efekty kształcenia przyporządkowane zostały do obszaru nauk technicznych, dziedziny nauk technicznych w dyscyplinie inżynieria środowiska (rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych (Dz. U. Nr 179, poz. 1065) oraz rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, zał. 5 i zał. 9, (Dz. U. Nr 253, poz. 1520).

Oferta kształcenia na ocenianym kierunku nie odbiega od zwyczajowo przyjętego w kraju standardu. Program kształcenia na studiach pierwszego stopnia został skonstruowany tak, aby kształtować wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne pozwalające podejmować pracę w różnych instytucjach i przedsiębiorstwach. Oferta przedmiotów obieralnych zapewnia znaczny stopień różnorodności kształcenia i umożliwia jej elastyczne kształtowanie zgodnie z kierunkami rozwoju dyscypliny inżynieria środowiska i potrzebami regionalnego rynku pracy.

- 2) wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju

Koncepcja kształcenia na kierunku „inżynierii środowiska” PWSW w Przemyślu została wypracowana przy współpracy interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. W pracach nad programem kształcenia uczestniczyli pracownicy oraz studenci wchodzący w skład Uczelnianej i Instytutowej Komisji do Spraw Jakości Kształcenia oraz uczestniczący w dyskusjach na zebraniach Instytutu. Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie ustalania jak i realizacji koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku realizowany jest poprzez współpracę z podmiotami publicznymi w szczególności z władzami samorządowymi i lokalnymi, tj. Prezydentem Miasta Przemyśla, Starostwem Powiatowym w Przemyślu i Sanoku oraz Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji w Przemyślu a także Zakładem Wodociągowo-Kanalizacyjny w Żurawicy. Starostwo w Sanoku określiło listę zapotrzebowań w zakresie rozwiązywania problemów zaopatrzenia w wodę, technologii jej uzdatniania, analizy funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami na terenie powiatu sanockiego. Przedstawione zagadnienia będą tematyką realizowanych prac dyplomowych. Ponadto, Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska w Przemyślu posiada stosowne umowy o wzajemnej współpracy w zakresie kształcenia na studiach II stopnia. Dotyczą one w szczególności, wzajemnej kooperacji z takimi krajowymi ośrodkami jak: Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Uniwersytet Rzeszowski w Rzeszowie, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie i Politechniką Rzeszowską.

Realizowana współpraca z lokalnymi instytucjami jak i uczelniami z jednej strony wpływa na koncepcję jak i na poziom kształcenia, a z drugiej stwarza w perspektywie możliwość weryfikacji zamierzonych celów i efektów kształcenia.

Instytut opiera się na kadrze dydaktycznej, której PWSW jest podstawowym miejscem pracy, prowadzi politykę kadrową wspierającą rozwój młodej kadry co stwarza, przy utrzymującym się na stałym dostatecznym naborze studentów na studia na ocenianym kierunku, dobrą perspektywę jego rozwoju.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci przyznali, że znany jest im ogólny zarys koncepcji kształcenia, ponieważ został przedstawiony w ofercie rekrutacyjnej. W opinii studentów koncepcja kształcenia ocenianego kierunku odpowiada zapotrzebowaniu na lokalnym rynku pracy.

Studenci jako interesariusze wewnętrzni mają zapewniony formalny udział w procesie ustalania koncepcji kształcenia poprzez pracę swoich przedstawicieli w ciałach statutowych Uczelni oraz bezpośrednie konsultacje Władz Instytutu z Samorządem Studenckim. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym Samorząd Studencki potwierdził powyższe informacje. Studenci oceniają swój udział jako wystarczający, oceniając, iż proponowane przez nich zmiany są uwzględniane.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego¹ - W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Koncepcja kształcenia na kierunku „inżynieria środowiska” prowadzonego przez IIŚ PWSW w Przemyślu jest w pełni zgodny z misją i strategią Uczelni oraz celami określonymi w strategii Uczelni. Oferta kształcenia na ocenianym kierunku nie odbiega od zwyczajowo przyjętego w kraju standardu. Program kształcenia na studiach pierwszego stopnia został skonstruowany tak, aby kształtować wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne pozwalające podejmować pracę w różnych instytucjach i przedsiębiorstwach.

2) Koncepcja i program kształcenia na kierunku „inżynierii środowiska” prowadzonego przez IIS PWSW w Przemyślu zostały wypracowane przy współpracy interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. W pracach nad programem kształcenia uczestniczyli pracownicy i studenci wchodzący w skład Uczelnianej i Instytutowej Komisji do Spraw Jakości Kształcenia oraz uczestniczący w dyskusjach na zebraniach Instytutu studenci Wydziałowego Samorządu Studenckiego jak również studenci będący członkami Senatu. Interesariuszy zewnętrznych reprezentują przedstawiciele władz samorządowych: Prezydent Miasta Przemyśla, Starostwo Powiatowe w Przemyślu oraz Sanoku oraz Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Przemyślu. Różnorodność interesariuszy zewnętrznych gwarantuje ciągle dostosowywanie celów i efektów kształcenia do uwarunkowań związanych z szybkim rozwojem dyscypliny inżynieria środowiska oraz do zmieniających się potrzeb gospodarczych i rynku pracy.

Udział studentów w procesie określania koncepcji kształcenia ocenia się jako spełniony w pełni poprzez czynny udział przedstawicieli studenckich w procesie ustalania koncepcji kształcenia.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunek się wywodzi; opis efektów jest publikowany.

Obudowę prawną i organizacyjną w zakresie przyjętych w Uczelni działań dotyczących budowania programów kształcenia należy uznać za prawidłową. Przyjęto właściwe procedury weryfikacji oraz metody oceny efektów kształcenia i ich wdrażania. Uchwałą Nr 4/2012 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu z dnia 24 lutego 2012 r. zostały

¹ według przyjętej skali ocen: wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo, niedostatecznie;

określone wytyczne dotyczące projektowania, realizacji i ewaluacji planów studiów i programów kształcenia w Uczelni. Na podstawie ww. Uchwały Rektor Uczelni Zarządzeniem Nr 18/2012 z dnia 12 kwietnia 2012 r. określił szczegółowe zasady dotyczące projektowania programów kształcenia. Efekty kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych w Uczelni zostały określone uchwałą Senatu Nr 23/2012 z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie *określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemyśle od roku akademickiego 2012/2013*.

Plan studiów i program kształcenia dla kierunku „inżynieria środowiska” został uchwalony przez Senat uchwałą Nr 36/2012 z dnia 27 września 2012 r. w sprawie *uchwalenia planu studiów i programu kształcenia dla kierunku inżynieria środowiska w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemyśle*.

Kształcenie na kierunku „inżynieria środowiska” na realizowane jest w oparciu o plany i programy studiów opracowane zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym dla danego rocznika. Obowiązujący program studiów na studiach I stopnia rozpoczynających naukę w roku akademickim 2009/2010, 2010/2011 i 2011/2012 został opracowany zgodnie ze standardami określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki (Dz. U. Nr 164, poz. 1166, z późn. zm.). Zakładane cele i efekty kształcenia zostały określone w sylwetce absolwenta. Absolwent kierunku inżynierii środowiska posiada wiedzę z zakresu podstaw nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych niezbędną do rozwiązywania problemów o charakterze projektowym, inwestycyjnym, eksploatacyjnym dotyczących obiektów, urządzeń i instalacji wraz z przynależnymi technologiami służącymi do kształtowania i ochrony środowiska wewnętrznego i zewnętrznego, w szczególności zadań obejmujących, ujmowanie wód powierzchniowych i podziemnych, uzdatnianie wody przeznaczonej do spożycia zgodnie z obowiązującym prawem, dystrybucję wody w miejskich i wiejskich sieciach wodociągowych, odprowadzanie ścieków w systemach kanalizacji grawitacyjnej, ciśnieniowej i podciśnieniowej, wewnętrzne instalacje wodociągowe i kanalizacyjne, oczyszczanie ścieków i unieszkodliwianie osadów zgodnie z obowiązującym prawem, gospodarowanie i utylizacja odpadów komunalnych i przemysłowych. Absolwent jest przygotowany do prowadzenia badań eksploatacyjnych, pomiarów diagnostycznych oraz kontroli jakości stosowanych technologii i urządzeń. Posiada umiejętności posługiwania się literaturą fachową, gromadzenia i przetwarzania za pomocą technik komputerowych, zna język obcy na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz potrafi posługiwać się językiem specjalistycznym z zakresu inżynierii Środowiska. Jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia. Tak sformułowane efekty kształcenia są zgodne z efektami założonymi w standardach kształcenia dla kierunku „inżynieria środowiska”.

Plan i program studiów dla kierunku „inżynieria środowiska” począwszy od roku akademickiego 2012/2013 został dostosowany do Krajowych Ram Kwalifikacji (rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 253, poz. 1520)), zgodnie z wytycznymi zawartymi w następujących dokumentach:

- Uchwała Nr 23/2012 Senatu PWSW w Przemyśle z dnia 26 czerwca 2012 w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków prowadzonych w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemyśle od roku akademickiego 2012/2013,

- Uchwała Nr 36/2012 Senatu Państwowej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu z dnia 27 września 2012 w sprawie uchwalenia planu studiów i programu kształcenia dla kierunku Inżynieria Środowiska w Państwowej Szkole Wschodnioeuropejskiej,

- Uchwale Nr 43/2012 Senatu Państwowej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu z dnia 27 września 2012 w sprawie zmian w programie kształcenia na kierunku „historia”, „inżynieria środowiska”, „mechatronika”, „architektura wnętrz” oraz „filologia” – specjalność filologia ukraińska w PWSW w Przemyślu.

Zgodnie z programem studiów kształcenie realizowane jest na studiach stacjonarnych I stopnia o profilu ogólnoakademickim. Przy opracowywaniu planów i programów kształcenia oraz efektów kształcenia dla kierunku „inżynieria środowiska” uwzględnione zostały zarówno wymagania wynikające z ogólnoakademickiego profilu kształcenia dla obszaru nauk technicznych, dziedziny nauk technicznych w dyscyplinie inżynieria środowiska jak i uzyskania umiejętności inżynierskich (rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, zał. 5 i zał. 9, (Dz. U. Nr 253, poz. 1520)), oraz wytycznych FEANI (Europejskiej Federacja Krajowych Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych) z uwagi na kształcenie inżynierów. Program studiów umożliwia absolwentom ubieganie się o uprawnienia budowlane w ograniczonym zakresie w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych (ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie (Dz. U. Nr 83, poz. 578 z późn. zm.)).

Program kształcenia przewiduje praktyki zawodowe, z określonymi efektami kształcenia (opracowane sylabusy) właściwymi dla studiów inżynierskich, które studenci odbywają w odpowiednim wymiarze czasowym, w przedsiębiorstwach specjalistycznych, według regulaminu praktyk obowiązującego w Uczelni.

Szczegółowa analiza założonych kierunkowych efektów kształcenia dla studiów I stopnia o profilu ogólnoakademickim z krajowymi Ramami Kwalifikacji wskazuje pełną ich zgodność zarówno w obszarze wiedzy, umiejętności jak i kompetencji społecznych. Powiązanie celów i efektów kształcenia w formie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, na poziomie kierunku, modułów i przedmiotów, pozwala na stwierdzenie, że tworzą one spójną koncepcję kształcenia zgodną z Krajowymi Ramami Kwalifikacji. Koncepcja ta odpowiada poziomowi prowadzonych studiów i zamierzeniom strategicznym Uczelni w zakresie kształcenia absolwentów o kwalifikacjach dostosowanych do potrzeb rynku pracy. Studenci zapoznawani są z efektami kształcenia przez prowadzącego podczas pierwszych zajęć, jak również mają do nich dostęp za pomocą strony internetowej Uczelni.

Natomiast szczegółowa analiza efektów przedmiotowych zamieszczonych w kartach przedmiotów wykazała kilka nieprawidłowości takich jak:

- ☐ w kartach przedmiotów: Biologia i ekologia, Procesy w środowisku wodnym, Procesy jednostkowe w inżynierii środowiska, Podstawy biochemii i toksykologii, Podstawy hydrobiologii technicznej nie zamieszczono kompetencji społecznych pomimo, że w ramach tych przedmiotów powinno zwracać się uwagę np. na ważności pozatechnicznych aspektów działalności inżynierskiej objętej inżynierią środowiska i związanej z tym poczuciem odpowiedzialności za swoje decyzje do których odnosi się efekt kierunkowy K_K02;

- w kartach przedmiotów Mechanika płynów i Kanalizacja efekt K_01 „Student potrafi samodzielnie formułować wnioski” odnosi się do umiejętności, a nie do kompetencji społecznych;
- w karcie przedmiotu Biologia i ekologia efekt szczegółowy U_02 „Nabycie umiejętności w zakresie przeprowadzania eksperymentów i obsługi urządzeń pomiarowych” nieprawidłowo odniesiony został do efektu kierunkowego U_07 „Potrafi przy formułowaniu i rozwiązywaniu zadań dostrzegać ich aspekty systemowe i pozatechniczne”;
- w karcie przedmiotu Geometria wykreślna efekt szczegółowy K_K01 „Nabiera świadomości rozwijania wiedzy i umiejętności w zakresie odwzorowania powierzchni i konstruowania map” nie dotyczy kierunku „inżynieria środowiska”, a ponadto został błędnie przyporządkowany do efektu kierunkowego K_K01 o treści „Rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia i podnoszenia kompetencji zawodowych”;
- w karcie przedmiotu Technologie informacyjne efekt szczegółowy W_02 „Zna strukturę i cel sieci komputerowej i usług sieciowych” nieprawidłowo odniesiony został do efektu kierunkowego K_W03 „Zna zasady prowadzenia pomiarów geodezyjnych, ma wiedzę w zakresie sporządzania i odczytywania dokumentacji kartograficznej dla celów inżynierskich, ma również podstawową wiedzę w dziedzinie systemów informacji o terenie oraz zna podstawy oprogramowania GIS”;

Powyższe uwagi choć wskazują na potrzebę wprowadzenia drobnych korekt ale nie wpływają na pozytywną całościową ocenę zgodności efektów szczegółowych z efektami kierunkowymi. Założone przedmiotowe efekty kształcenia zapewniają możliwość realizacji zarówno kierunkowych jak i obszarowych efektów kształcenia. Regulamin studiów przewiduje, że Dyrektor Instytutu podaje do wiadomości studentom co najmniej przed rozpoczęciem semestru plany zajęć, egzaminów, zaliczeń, praktyk zawodowych na nadchodzący semestr. Studenci są informowani na początku semestru o efektach kształcenia, w szczególności o tym, jaką wiedzę oraz umiejętności zdobędą na konkretnych zajęciach. Instytut zapewnia publiczną dostępność opisu efektów kształcenia poprzez umieszczenie na stronie internetowej Uczelni planów studiów i sylabusów przedmiotów

- 2) efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne

Efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały, umożliwiający opracowanie przejrzystego systemu weryfikacji. Potwierdzili to również studenci podczas spotkania z ZO. Studenci wyrazili opinię, że wykładowcy konsekwentnie przestrzegają ustalonych przez siebie zasad oraz wymagań względem osiąganym przez studentów efektów kształcenia. Ocenili je jako zrozumiałe, a same treści prowadzone podczas zajęć jako adekwatne do założonych.

Biorąc pod uwagę fakt, że KRK zostały wprowadzone w r. ak. 2012/2013 ocena poprawności jak i sprawdzalności założonych efektów kształcenia będzie możliwa dopiero po zakończeniu cyklu kształcenia.

- 3) jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny

Ogólne zasady weryfikacji efektów kształcenia określone zostały w Regulaminie studiów, natomiast szczegółowe metody weryfikacji podane zostały w planie i programie studiów dla

kierunku „inżynieria środowiska”. Za przeprowadzenie procedury oceny realizacji efektów kształcenia odpowiedzialny jest Dyrektor Instytutu. Weryfikacja obejmuje wszystkie kategorie obszarów: wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Informacje dotyczące systemu oceny osiągania efektów kształcenia podane są w kartach przedmiotów i dostępne dla studentów na stronie internetowej Uczelni oraz podawane na pierwszych zajęciach.

Na podstawie analizy kart modułów/przedmiotów (sylabusów), prac etapowych i dyplomowych oraz sprawozdań z praktyk ZO stwierdził, że weryfikacja uzyskiwanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, odbywa się wieloetapowo z wykorzystaniem tradycyjnych metod, takich jak pisemne i ustne zaliczenia etapowe i końcowe, egzaminy, kolokwia (etapowe i końcowe), wykonanie i zaliczenie projektu, sprawozdania, obserwacja postaw, sprawozdania z praktyk oraz opinia opiekuna praktyk, obrona pracy dyplomowej i egzamin dyplomowy. W kartach przedmiotów (sylabusach) przedstawione są warunki zaliczenia przedmiotu oraz sposób wystawiania oceny końcowej.

Zgodnie z regulaminem Studiów okresem zaliczeniowym jest semestr. Realizowane przedmioty kończą się zaliczeniem, zaliczeniem z oceną lub egzaminem. Wszystkie formy zajęć przewidziane planem studiów podlegają zaliczeniu na ocenę. W Uczelni obowiązuje 6-stopniowa skala ocen: od oceny „niedostateczny” (2,0) do oceny „bardzo dobry” (5,0). Warunkiem zaliczenia semestru jest zaliczenie wszystkich modułów kształcenia objętych planem studiów oraz uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS. Studenci muszą także uzyskać zaliczenie praktyki zawodowej. Ocenie podlegają wykłady kończące się egzaminem lub zaliczeniem z oceną na podstawie egzaminu pisemnego bądź ustnego, ocen z kolokwii, referatów, projektów, prezentacji i innych przewidzianych form weryfikacji wiedzy i umiejętności studentów. Zaliczenia ćwiczeń dokonywane są na podstawie aktywności studentów na zajęciach, ocen ze sprawdzianów pisemnych, referatów, projektów, analiz i innych form sprawdzania wiedzy i umiejętności przewidzianych dla danego przedmiotu. Egzaminy oraz kolokwia sprawdzają wiedzę ze znajomości treści, których zakres podany jest do wiadomości z dużym wyprzedzeniem w momencie rozpoczęcia zajęć z danego przedmiotu. Zakres wymaganej wiedzy, jak i założonych umiejętności oraz kompetencji społecznych nie zmienia się w trakcie trwania roku akademickiego. Wszystkie zapisy zaliczeń i egzaminów umieszczane są w indeksach, kartach okresowych osiągnięć studenta oraz protokołach.

Zgodnie z Zarządzeniem Rektora PWSW Nr 24/2013 dotyczącym programu praktyk studenckich weryfikacji efektów kształcenia dokonuje się również poprzez realizację praktyki zawodowej. Celem praktyk jest nabycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w zakresie m.in.: zadań i merytorycznej działalności jednostki /organizacji przyjmującej na praktykę, poznania procesów projektowych, produkcyjnych, poznania struktury przedsiębiorstwa oraz poszczególnych jej elementów w szczególności stanowisk pracy z którymi związana jest praktyka, poznania technologii produkcji oraz funkcjonowania i eksploatacji urządzeń realizujących proces technologiczny, budowy i weryfikacji modeli sieci wodociągowych aglomeracji miejskich, przystosowania do pracy w zespole, zapoznanie się z obowiązującymi w branży przepisami prawnymi, normami i normatywami, sposobów realizacji inwestycji hydrologicznych oraz zasad obiegu informacji. Ze względu na charakter studiów szczególna uwaga zwracana jest na zapoznanie się studenta z zadaniami w ramach szeroko rozumianego postępowania procesu projektowego, zagadnieniami związanymi z przygotowaniem dokumentacji projektowych, przygotowaniem, wydawaniem i wykonywaniem decyzji i procedur budowlanych, zapoznanie się z zasadami pracy przy realizacji inwestycji

W Instytucie Inżynierii Środowiska PWSW realizację praktyk zawodowych koordynuje Dyrektor Instytutu, który sporządza program praktyk zawierający ich cel i zakres oraz współpracuje z Opiekunem Praktyk odpowiedzialnym za działania związane z realizacją studenckich praktyk w tym weryfikacji uzyskiwania na praktykach zakładanych efektów kształcenia na podstawie „Zaś-

wiadczenia o odbyciu praktyki zawodowej” stanowiącego załącznik nr 3 do Regulaminu Praktyk oraz na podstawie sprawozdania z jej przebiegu umieszczonego w dzienniczku praktyk raportu przebiegu praktyki oraz rozmowy z kierownikiem praktyk. W przypadku gdy student pracuje w zawodzie związanym z kierunkiem studiów, dziekan może zgodnie z regulaminem praktyk zaliczyć staż zawodowy jako praktykę.

W końcowym etapie procesu kształcenia sposób weryfikacji efektów można ocenić odnosząc się do procesu i zasad dyplomowania. Procedura dyplomowania na kierunku „inżynieria środowiska” PWSW jest opisana w Regulaminie Studiów w sposób prawidłowy i przejrzysty. Temat pracy dyplomowej wydawany jest studentowi nie później niż 6 miesięcy przed planowanym terminem ukończenia studiów. Prace dyplomowe przygotowywane są wg zaleceń dotyczących sposobu redagowania prac podanych na stronie internetowej. Uczelnia nie stosuje jeszcze antyplagiatowej procedury oceny prac dyplomowych.

Promotorem pracy może być nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora (Regulamin studiów). Praca dyplomowa podlega ocenie promotora i recenzenta.

W ramach wizytacji poddano ocenie 15 prac dyplomowych. Stwierdzono, że przebieg procesu dyplomowania na ocenianym kierunku jest zgodny ze stanem prawnym i wytycznymi obowiązującymi w PWSW w Przemyślu. Oceniane prace dotyczyły oceny funkcjonowania oczyszczalni ścieków lub sieci wodociągowo-kanalizacyjnych oraz porównania różnych materiałów i technologii wykonywania instalacji wodociagowych, jak również oceny jakości wód regionu. Założone cele prac zostały osiągnięte, ale zdaniem ZO prace te nie pozwalają na weryfikację nabycia umiejętności wykonania projektu inżynierskiego. Z tego też względu ZO zaleca aby w przyszłości udział prac dyplomowych projektowych był zdecydowanie dominujący, jak również należy zwiększyć liczbę prac o charakterze doświadczalnym wykorzystując bardzo dobrą bazę laboratoryjną Instytutu Inżynierii Środowiska.

Egzamin dyplomowy składany jest przez studenta przed Komisją Egzaminu Dyplomowego powołaną przez Dyrektora instytutu. Egzamin dyplomowy składa się z obrony pracy dyplomowej oraz odpowiedzi na pytania dotyczące wiedzy kierunkowej. Przebieg egzaminu dyplomowego jest prawidłowy. W składzie komisji egzaminu dyplomowego zawsze jest pracownik posiadający stopień doktora habilitowanego lub tytuł profesora. Wypełnione protokoły egzaminacyjne są kompletne, zawierają wymagane składy komisji, pytania, oceny, daty i podpisy. Treść i zakres pytań egzaminacyjnych jest zgodny z programem studiów i pozwala na weryfikację założonych efektów kształcenia.

Ostateczny wynik studiów obliczany jest jako średnia ważona 0,5 ocen z przebiegu studiów, 0,25 oceny pracy dyplomowej i 0,25 oceny egzaminu dyplomowego. Taki algorytm sprawia, że ostateczna ocena ze studiów w pełni odzwierciedla weryfikację efektów kształcenia dokonywaną na poszczególnych etapach kształcenia.

Na podstawie raportu samooceny oraz informacji zebranych podczas wizytacji ZO stwierdza, że przyjęty system weryfikacji jest poprawny, dostosowany do charakteru kierunku i umożliwia prawidłową ocenę efektów jakie powinny być osiągnięte dla kierunku „inżynieria środowiska”.

Z danych dotyczących zmiany liczby studentów na poszczególnych rocznikach w latach 2009/2010 – 2012/2013 (tab. 2.1) wynika, że największy „odsiew” ok.30% studentów na kierunku „inżynieria środowiska” w PWSW w Przemyślu ma miejsce na I roku po semestrze zimowym, co wynika ze słabego przygotowania kandydatów na studia szczególnie w zakresie przedmiotów podstawowych, co skutkuje trudnościami w opanowaniu wiedzy, umiejętności i kompetencji przypisanych do poszczególnych przedmiotów sem. 1.

Tabela 2.1. Zestawienie liczby studentów na poszczególnych rocznikach w latach 2009/2010-2012/2013

Studenci	Rocznik			
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Rok I	Sem. zim. 35 Sem.let. 22	Sem. zim. 31 Sem.let. 21	Sem. zim. 32 Sem.let. 21	Sem. zim. 32 Sem.let. 19
Rok II	Sem. zim. 22 Sem.let. 17	Sem. zim. 20 Sem.let. 18	Sem. zm. 22 Sem.let. 18	
Rok III	Sem. zim. 15 Sem.let. 15	Sem. zim. 17 Sem.let. 15		
Rok IV	Sem. zim. 15			

Jednostka stosuje przejrzysty, zrozumiały dla studentów, system oceny efektów umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia.

Uczelnia nie prowadzi kształcenia na kierunku „inżynieria środowiska” na odległość i nie korzysta z prowadzenia przedmiotów na platformie e-learningowej.

- 4) jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia

W Uczelni prowadzone jest monitorowanie karier absolwentów. Rozpoczęto je w 2010 w oparciu o badania ankietowe. Od roku akademickiego 2012/13 obowiązuje w uczelni jednolita procedura monitorowania karier zawodowych absolwentów (Zarządzenie Nr 8/2013 Rektora PWSW), będąca częścią Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Biuro Karier koordynuje system monitorowania losów absolwentów. Monitorowanie karier absolwentów prowadzone jest w trzech etapach:

Etap I – stanowi zebranie danych oraz oświadczeń o zgodzie na udział w badaniu absolwentów nie wcześniej niż miesiąc przed ukończeniem studiów. Dane te gromadzone są przez Instytut a następnie przekazywane do Biura Karier. Biuro Karier w październiku rozsyła elektroniczną wersję ankiety do absolwentów uczelni, archiwizuje zwrócone ankiety, dokonuje analiz danych. Etap ten kończy się sporządzeniem pierwszej części raportu.

Etap II – przeprowadzony jest w rok po ukończeniu przez absolwentów studiów. Biuro Karier przesyła absolwentom drugą ankietę, archiwizuje zwrócone ankiety, dokonuje analizy danych, na podstawie której przygotowana jest druga część raportu o losach absolwentów.

Etap III przeprowadzany jest po trzech latach od ukończenia przez absolwentów studiów. Biuro Karier przesyła absolwentom trzecią ankietę, archiwizuje zwrócone ankiety i dokonuje analizy danych. Opracowana zostaje trzecia część raportu o losach absolwentów.

Wyniki raportu przedstawione są władzom uczelni, Dyrektorowi Instytutu, a także właściwym organom województwa i miasta Przemyśla. Informacja ta będzie służyć do weryfikacji efektów kształcenia i wprowadzania stosowanych korekt w celu dostosowania efektów kształcenia

do oczekiwań absolwentów ocenianego kierunku studiów i otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy. Ze względu na krótki okres, który minął od uruchomienia badania losów absolwentów nie można ocenić skuteczności i efektywności działań podjętych przez Uczelnię i Instytut w tym zakresie.

Niski współczynnik zwrotu wysłanych ankiet (17,3% w skali całej Uczelni), utrudnia obiektywne sformułowanie wniosków z prowadzonych badań. Powodem może być mała świadomość studentów na temat pracy Akademickiego Biura Karier. Podczas spotkania Zespołu Oceniającego ze studentami, jedynie połowa z nich była w stanie stwierdzić, że wie o istnieniu takiej jednostki. Warto rozważyć wprowadzenie działań mających na celu poszerzenie świadomości studentów na temat doskonalenia jakości kształcenia, pracy Akademickiego Biura Karier i możliwości wpływu na podnoszenie wspomnianej jakości.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

W ramach wizytacji poddano ocenie 15 prac dyplomowych. Stwierdzono, że przebieg procesu dyplomowania na ocenianym kierunku jest zgodny ze stanem prawnym i wytycznymi obowiązującymi w PWSW w Przemyślu. Oceniane prace dotyczyły oceny funkcjonowania oczyszczalni ścieków lub sieci wodociągowo-kanalizacyjnych oraz porównania różnych materiałów i technologii wykonywania instalacji wodociągowych, jak również oceny jakości wód regionu. Założone cele prac zostały osiągnięte, niemniej jednak przeważają prace studialne, co nie pozwala na weryfikację nabycia umiejętności wykonania projektu inżynierskiego. Z tego też względu ZO zaleca aby w przyszłości udział prac dyplomowych projektowych był zdecydowanie dominujący, jak również należy zwiększyć ilość prac o charakterze doświadczalnym wykorzystując bardzo dobrą bazę laboratoryjną Instytutu Inżynierii Środowiska.

Wybrane losowo do oceny prace przejściowe należy ocenić pozytywnie. Poziom trudności i pracochłonność analizowanych prac odpowiada tego typu pracom wykonywanym w innych jednostkach kształcących na kierunku „inżynieria środowiska”. Prace projektowe zapewniają kształcenie umiejętności inżynierskich. Należy jednak zwrócić uwagę, aby prowadzący zajęcia w przypadku obniżonej oceny zaznaczył swoje uwagi tak aby student wiedział jaki błąd popełnił i co powinien poprawić.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ - W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Kształcenie na kierunku „inżynieria środowiska” w PWSW w Przemyślu realizowane jest w oparciu o plany i programy studiów oraz założone efekty kształcenia opracowane zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym dla danego rocznika. Dla studentów rozpoczynających naukę w roku akademickim 2009/2010, 2010/2011 i 2011/2012 zakładane cele i efekty kształcenia zostały określone w sylwetce absolwenta dostępnej na stronie internetowej. Opis sylwetki absolwenta został przedstawiony właściwie i zgodnie z ogólnie przyjętymi standardami kształcenia dla kierunku „inżynieria środowiska”. Plan i program studiów dla kierunku „inżynieria środowiska” począwszy od roku akademickiego 2012/2013 został dostosowany do Krajowych Ram Kwalifikacji (rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 253, poz. 1520)), z uwzględnieniem ogólnoakademickiego profilu kształcenia i obejmuje wymagania formułowane dla obszaru nauk technicznych oraz uzyskania umiejętności inżynierskich w dyscyplinie inżynieria środowiska, jak również organizacji zawodowych i wytycznych FEANI. Program studiów umożliwia absolwentom

ubieganie się o uprawnienia budowlane w ograniczonym zakresie w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych, wentylacyjnych, gazowych, wodocigowych i kanalizacyjnych. Zakładane efekty kształcenia są udostępniane studentom podczas pierwszych zajęć w semestrze oraz w formie sylabusów za pośrednictwem strony internetowej. W karcie efektów kształcenia ZO zauważył kilka błędów, który zaleca się poprawić (patrz. p. 2.1).

2) Szczegółowa analiza założonych kierunkowych efektów kształcenia dla studiów I stopnia o profilu ogólnoakademickim z krajowymi Ramami Kwalifikacji wskazuje pełną ich zgodność zarówno w obszarze wiedzy, umiejętności jak i kompetencji społecznych. Efekty kształcenia sformułowane zostały w sposób zrozumiały i są sprawdzalne. Założone szczegółowe efekty kształcenia ujęte w kartach przedmiotów są zgodne z założonymi kierunkowymi efektami kształcenia i zapewniają ich realizację jak również osiągnięcie obszarowych efektów kształcenia. Z matrycy pokrycia szczegółowych i kierunkowych efektów kształcenia wynika prawidłowy rozkład założonych efektów na poszczególne przedmioty, które tym samym tworzą spójną całość składającą się na program kształcenia. Biorąc pod uwagę fakt, że KRK zostały wprowadzone w r. ak. 2012/2013 ocena poprawności jak i sprawdzalności założonych efektów kształcenia będzie możliwa dopiero po zakończeniu cyklu kształcenia.

3) Na podstawie analizy kart modułów/przedmiotów (sylabusów) oraz prace etapowych i dyplomowych ZO stwierdził, że weryfikacja uzyskiwanych efektów kształcenia odbywa się z wykorzystaniem tradycyjnych metod takich jak pisemne i ustne zaliczenia, egzaminy, kolokwia, wykonanie i zaliczenie projektu, sprawozdania, sprawozdania z praktyk oraz obrona pracy dyplomowej i egzamin dyplomowy oraz oceny postaw studentów w czasie zajęć i praktyk studenckich. System weryfikacji należy uznać za poprawny i dostosowany do charakteru kierunku. W ocenie ZO jak i studentów kierunku „inżynieria środowiska” system weryfikacji efektów kształcenia zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowanych ocen, a wymagania stawiane wobec studentów są wystandaryzowane. Podczas pierwszych zajęć w semestrze, studenci są informowani o stosowanym systemie ocen w ramach danego przedmiotu i warunkach jego zaliczenia. Studenci potwierdzili, że zarówno system ocen jak i warunki zaliczenia są jednoznacznie określone i przestrzegane. Prace etapowe weryfikują wiedzę i umiejętności studentów. Wydział archiwizuje prace egzaminacyjne/ zaliczeniowe, w związku z czym można stwierdzić, że istnieje możliwość monitorowania i weryfikowania etapowych i końcowych osiągnięć studenta. Przebieg procesu dyplomowania na ocenianym kierunku jest zgodny ze stanem prawnym i wytycznymi obowiązującymi w PWSW w Przemyśle. Tematyka prace dyplomowych jest zgodna z kierunkiem kształcenia. Założone cele prac zostały osiągnięte, niemniej jednak przeważają prace studialne, co nie pozwala na weryfikację nabycia umiejętności wykonania projektu inżynierskiego. Z tego też względu ZO zaleca aby w przyszłości udział prac dyplomowych projektowych był zdecydowanie dominujący, jak również należy zwiększyć liczbę prac o charakterze doświadczałym. Prace projektowe zapewniają kształcenie umiejętności inżynierskich. Należy jednak zwrócić uwagę, aby prowadzący zajęcia w przypadku obniżonej oceny zaznaczył swoje uwagi tak aby student wiedział jaki błąd popełnił i co powinien poprawić. System oceny efektów kształcenia jest w ocenie ZO i studentów przejrzysty i powszechnie dostępny, a wyniki omawiane ze studentami.

4) Uczelnia rozpoczęła monitoring losów zawodowych absolwentów w maju 2013r. Zrealizowano I etap badań obejmujący zebranie danych oraz oświadczeń absolwentów o zgodzie na udział w badaniu. Ze względu na krótki okres od wprowadzenia badania, oraz niski odsetek zwracanych ankiet, nie wykorzystano otrzymanych wyników w celu

doskonalenia procesu kształcenia. Zaleca się zwiększyć informację do studentów nt. pracy Akademickiego Biura Karier i wpływu na podnoszenie jakości kształcenia Uczelni, ponieważ nie znają założeń mechanizmów dotyczących badania losów absolwentów.

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta

Studia na kierunku Inżynieria Środowiska PWSW są studiami I stopnia stacjonarnymi, trwającymi 3,5 roku (7 semestrów).

Kształcenie na kierunku „inżynieria środowiska” w PWSW w Przemyślu realizowane jest w oparciu o plany i programy studiów opracowane zgodnie ze stanem prawnym obowiązującym dla danego rocznika. Obowiązują 2 programy studiów: stary wg standardów (III, IV rok studiów) i nowy wg KRK (I i II rok).

Plan i program studiów oraz sylwetka absolwenta dla studentów III i IV roku studiów został opracowany zgodnie ze standardami określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki (Dz. U. Nr 164, poz. 1166, z późn. zm.). Natomiast I i II rok studiów realizowany jest wg programu kształcenia opracowanego wg KRK. Zgodnie z tym planem studia stacjonarne I stopnia trwają 7 semestrów, a ich łączny wymiar wynosi 2670 godzin, którym odpowiada 210 punktów ECTS.

Udział przedmiotów podstawowych wynosi 1185 godz., którym odpowiada 94 pkt. ECTS (wymagane 64 pkt. ECTS), natomiast udział przedmiotów kierunkowych wynosi 1080 godz., którym odpowiada 79 pkt. ECTS (wymagane 30 pkt. ECTS). Przedmioty obieralne, do których zaliczono przedmioty humanistyczne, wf, seminarium dyplomowe, wybieralne przedmioty kierunkowe i specjalistyczne oraz pracę dyplomową obejmują 825 godzin, co stanowi 30,9 % ogółu zajęć i jest zgodne z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki (Dz. U. Nr 164, poz. 1166, z późn. zm.), zgodnie z którym student powinien mieć możliwość wyboru 30% zajęć.

Podsumowując plan studiów I stopnia dla studentów kierunku „inżynieria środowiska” realizowanych w PWSW w Przemyślu dla studentów III i IV roku stwierdza się, że spełniają one wymagania określone w standardach kształcenia (Dz. U. NR 164, poz. 1166, z późn. zm.) Przedstawiony do oceny plan i program studiów zapewnia uzyskanie efektów kształcenia określonych w sylwetce absolwent zapewniających przygotowanie do rozwiązywania problemów technicznych, technologicznych i organizacyjnych z zakresu inżynierii środowiska, związanych z ochroną, wykorzystaniem i przekształcaniem zasobów środowiskowych, realizacji prac projektowych, wykonawczych, eksploatacyjnych, z zakresu inżynierii środowiska we wszystkich dziedzinach gospodarki i administracji.

Plan i program studiów opracowany dla studentów kierunku „inżynieria środowiska” PWSW w Przemyślu począwszy od roku akademickiego 2012/2013 (obecny I i II rok), jest zgodny z wytycznymi Krajowych Ram Kwalifikacji i oparty na efektach kształcenia (Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego zał.5 (Dz. U. Nr 253, poz. 1520). Czas trwania kształcenia na studiach stacjonarnych I stopnia wynoszący 7 sem. (2670 godz.) jest wystarczający do zrealizowania programu kształcenia. Zarówno sekwencja przedmiotów jak i formy zajęć i liczba godzin w ramach

poszczególnych przedmiotów są prawidłowe i zapewniają osiągnięcie założonych efektów kształcenia.

W oparciu o przedstawione do oceny plany studiów ZO stwierdza, że studenci studiów stacjonarnych I stopnia mają możliwość wyboru własnej ścieżki kształcenia poprzez wybór bloku przedmiotów humanistyczno-ekonomiczno-społecznych (3 punkty ECTS), bloku przedmiotów kierunkowych i specjalnościowych obieralnych którym przyporządkowano 40 punktów ECTS. W końcowej fazie studiów I stopnia student wybiera specjalistyczne seminarium dyplomowe i tematykę pracy dyplomowej (18 punktów ECTS). Łącznie liczba punktów ECTS przypadająca na **przedmioty obieralne stanowi 61 pkt. ECTS, co stanowi 29% ogółu punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów I stopnia na kierunku „inżynieria środowiska” w PWSW w Przemyśle i jest niezgodne z wymaganiem aby student miał wybór modułów kształcenia, do których przypisuje się punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30 % punktów ECTS** (rozporządzenie MNiSW w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U.Nr 243, poz.1445)). To wskazuje na potrzebę wprowadzenia korekty i rozszerzenie oferty przedmiotów obieralnych w wymiarze odpowiadającym minimum 2 punktom ECTS.

Na podstawie szczegółowej analizy planów studiów I stopnia ZO stwierdza, że zarówno kolejność przedmiotów składających się na program kształcenia na kierunku „inżynieria środowiska”, tworzących logiczną sekwencję – „od przedmiotów podstawowych do kierunkowych i specjalnościowych”, jak i czas trwania oraz formy zajęć w ramach poszczególnych przedmiotów są prawidłowe i powinny zapewnić uzyskanie założonych efektów kształcenia szczegółowych, kierunkowych i określonych dla obszaru nauk technicznych, zgodnych z kierunkiem kształcenia „inżynieria środowiska” i prowadzących do uzyskania kwalifikacji inżynierskich.

Studentom znane są podstawowe zakładane cele i efekty kształcenia. W ich opinii dobór przedmiotów oraz treści kształcenia jest spójny z czasem poświęcanym na poszczególne moduły. Forma zajęć umożliwia zdobycie wymaganych umiejętności, a w opinii studentów sylwetka absolwenta i struktura jego kwalifikacji w pełni odpowiada założonym celom. Studenci wyrazili opinię, że liczba godzin przeznaczona na poszczególne przedmioty jest optymalna względem zakładanych efektów kształcenia. Pomimo takiej oceny, studenci ocenili, że nie są zbyt zainteresowani tematyką określania nakładu pracy i czasu, uznając, że nie zwracają na to większej uwagi.

W PWSW w Przemyśle na wszystkich realizowanych kierunkach obowiązuje system ECTS (European Credit Transfer System). Zasady przyznawania punktów ECTS dla danego przedmiotu/modułu określone zostały zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. sprawie warunków i trybu przenoszenia osiągnięć studenta (Dz. U. Nr 201, poz. 1187). Przyjęto, że jednemu punktowi ECTS odpowiada między 25 a 30 godzin nakładu pracy studenta. Proces kształcenia oparty jest na przyjęciu 30 punktów ECTS w każdym semestrze kształcenia.

Program studiów dla kierunku „inżynieria środowiska” w PWSW w Przemyśle przewiduje obowiązkową 4 tygodniową praktykę zawodową. Ogólne zasady organizacji i zaliczania praktyk określone zostały Regulaminem Studiów oraz Zarządzeniem Rektora PWSW nr 24/2013 dotyczącym programu praktyk studenckich. Głównie miejsca odbywania praktyki przez studentów kierunku „inżynieria środowiska” PWSW w Przemyśle to: Graniczna Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Przemyśle, Urząd Miejski w Przemyśle, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Przemyśle, Zakład Wodociągowo-Kanalizacyjny w Żurawicy, inne związane z profilem kierunku. Nadzór ze strony Instytutu Inżynierii Środowiska nad praktykami sprawuje Opiekun Praktyk wyznaczony przez Dyrektora Instytutu. Szczegółowy program praktyk umożliwia realizację założonych efektów kształcenia zawartych w karcie przedmiotu ale jednocześnie jest dostosowywany do profilu konkretnej instytucji, w której jest realizowana praktyka. Zaliczenia

praktyk dokonuje Opiekun Praktyk na podstawie przedstawionego przez studenta, potwierdzonego przez Zakład Pracy „Zaświadczenia o odbyciu praktyki zawodowej”, stanowiącego załącznik wraz ze sprawozdaniem z przebiegu praktyki zawartym w dzienniczku praktyk. Studenci pracujący zawodowo, których zakres obowiązków służbowych pokrywa się z wymogami praktyk, mogą być zwolnieni z ich odbywania zgodnie z Uchwałą senatu PWSW nr22/2013 w sprawie warunków zwalniania studentów z obowiązku odbywania praktyk zawodowych w PWSW w Przemyślu. Za praktykę zawodową może być również uważana praktyka lub zatrudnienie poza granicami kraju, jeżeli zapewnia uzyskanie efektów kształcenia określonych dla praktyki zawodowej dla danego kierunku i specjalności.

Studenci ocenili, że wymiar praktyk studenckich oraz terminy ich realizacji odpowiadają profilowi kształcenia. Sposób realizacji oraz weryfikacji odbywanych praktyk jest studentom dobrze znany. Z uwagi na specyfikę uczelni i małą liczbę studentów ocenianego kierunku, zasady odbywania praktyk przedstawiane są studentom w czasie bezpośrednich spotkań. Studenci mogą indywidualnie zabiegać o odbywanie praktyk w podmiotach zewnętrznych, których działalność jest zbieżna z profilem kształcenia na ocenianym kierunku. Wybór studentów jest oceniany i akceptowany przez kierownika praktyk. Kierownik praktyk opiekuje się studentami tylko jednego, ocenianego kierunku. W opinii studentów opieka ta jest oceniana pozytywnie, nie pojawiają się problemy z dostępnością opiekuna lub odmową pomocy. Studentom przedstawiana jest również możliwość odbywania praktyk studenckich w jednostkach, z którymi Uczelnia ma podpisane porozumienia, część ze studentów chętnie korzysta z tej możliwości. Według studentów wybór uzależniony jest głównie od miejsca stałego zamieszkania oraz ewentualnych szans na dalszą karierę zawodową w danej jednostce. W celu kontroli odbywanych praktyk, kierownik praktyk wizytuje losowo instytucje przejmujące studentów ocenianego kierunku, sprawdza dzienniki praktyk oraz weryfikuje zdobywane umiejętności.

W oparciu o przedstawioną dokumentację ZO stwierdza, że zarówno program, czas trwania praktyk studenckich, terminu ich realizacji oraz instytucje i firmy w których się odbywają są spójne z celami i efektami kształcenia i zapewniają nabycie przez studentów umiejętności praktycznych

Na podstawie Raportu Samooceny oraz informacji uzyskanych w czasie wizytacji ZO stwierdza, że organizacja procesu kształcenia na ocenianym kierunku jest prawidłowa. Dla wszystkich przedmiotów, w ramach których uzyskiwane są umiejętności i kompetencje inżynierskie przewidziano zajęcia laboratoryjne i projektowe, których udział w całości zajęć dydaktycznych stanowi 33.3%.

Zajęcia realizowane są zgodnie z aktualnymi na dany rok akademicki programami studiów. Jakielkolwiek zmiany wynikające z udoskonalania i dostosowania programów kształcenia do KRK dotyczą studentów rozpoczynających w danym roku akademickim naukę.

Organizacja procesu kształcenia zakłada, że rozkład zajęć w semestrze ujęty jest w system blokowy tak, aby na początku semestru mogło mieć miejsce teoretyczne wprowadzenie do przedmiotu i w następnej kolejności mogły się odbywać zajęcia praktyczne (przede wszystkim projektowe). Ostatni, VII semestr studiów (dyplomowy) ma organizację nieco odmienną i to zarówno w liczbie kontaktowych zajęć dydaktycznych (ciężar punktów ECTS jest położony na pracę dyplomową) jaki i w terminie zakończenia tych zajęć (kończą się przed upływem 30 listopada). Pozostały czas w semestrze jest przewidziany na opracowanie pracy dyplomowej i odbycie zajęć w ramach seminarium dyplomowego oraz nadrobienie ewentualnych zaległości.

Indywidualizacja procesu kształcenia na ocenianym kierunku, realizowana jest na kilka sposobów. Studenci mogą realizować program kształcenia w ramach indywidualnego planu studiów. Zgodnie z §33 pkt.2 według indywidualnych planów studiów i programów kształcenia studiować mogą studenci, którzy ukończyli co najmniej pierwszy rok studiów i uzyskali średnią ocen z egzaminów co najmniej 4,0. Obecnie nie ma studentów korzystających z takiej możliwości.

Zgodnie z §34 studenci PWSW w Przemyślu mogą odbywać studia według indywidualnego systemu studiowania. Indywidualny system studiów polega na zwolnieniu studenta z obowiązku uczestniczenia w zajęciach dydaktycznych oraz realizowaniu obowiązującego planu i programu studiów według specjalnego harmonogramu zaliczania materiału. Harmonogram ustala Dyrektor Instytutu na początku danego semestru i zatwierdza po uzgodnieniach dokonanych przez studenta z prowadzącymi zajęcia. Celem indywidualnego systemu studiowania jest umożliwienie kontynuacji studiów studentom, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej. Tryb ten dyrektor instytutu może przyznać na przykład studentowi niepełnosprawnemu, samotnie wychowującemu dziecko, sprawującemu opiekę nad chorym członkiem rodziny, znajdującemu się w trudnej sytuacji materialnej.

Zgodnie z § 35 Regulaminu Studiów student wyróżniający się dobrymi wynikami w nauce może, za zgodą Prorektora studiować poza kierunkiem podstawowym inne kierunki lub przedmioty, także w innych uczelniach, jednak nie wcześniej niż od II roku studiów. Obecnie w na kierunku „inżynieria środowiska” w PWSW nie ma takich studentów.

Należy zauważyć, że indywidualizacja procesu kształcenia odbywa się również poprzez aktywny udział studentów ocenianego kierunku w pracach Koła Naukowego, jakie działa przy Instytucie Inżynierii Środowiska. W ramach działalności Koła Naukowego studenci między innymi uczestniczą w konferencjach, biorą udział w spotkaniach i wyjazdach naukowych związanych z problematyką inżynierii wodnej i hydrologii oraz ochrony środowiska.

Inną formą indywidualizowania procesu kształcenia na kierunku „inżynieria środowiska” w PWSW w Przemyślu jest udział w międzynarodowej wymianie studentów. Studenci mają możliwość uczestnictwa w programach ERASMUS. Uczelnia podpisała umowy partnerskie z uniwersytetami m.in. w Portugalii, Grecji, Austrii, Turcji, Słowacji, Słowenii, Chorwacji i Belgii. Obecnie żaden ze studentów kierunku „inżynieria środowiska” nie uczestniczy w wymianie międzynarodowej.

Studenci posiadają minimalną wiedzę na temat możliwości indywidualizacji procesu kształcenia, lecz nie widzą potrzeby, aby z niej korzystać, w pełni akceptując obecną ofertę edukacyjną. Uczelnia dostosowana jest do potrzeb studentów niepełnosprawnych, deklaruje również indywidualne podejście przy ustalaniu programu kształcenia. Regulamin studiów zapewnia możliwość indywidualnej organizacji zajęć. Dotychczas nie odnotowano przypadków studentów z niepełnosprawnością wymagającą indywidualizacji procesu kształcenia.

2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość

W procesie kształcenia studentów wykorzystywane są równolegle takie metody dydaktyczne jak: wykłady, ćwiczenia audytoryjne, ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia projektowe oraz konsultacje. Dla osiągnięcia efektów w kategorii wiedza stosowane są metody o charakterze podającym i realizowane przede wszystkim podczas prezentacji i dyskusji moderowanych. W celu osiągnięcia efektów kształcenia w kategorii umiejętności i kompetencji dobrane zostały metody aktywizujące, bazujące na pracy grupowej i samodzielnej możliwej do organizacji przede wszystkim w zajęciach projektowych, laboratoryjnych.

W ramach tych metod stosuje się następujące narzędzia i techniki dydaktyczne: prezentacje z wykorzystaniem środków audiowizualnych, projekty indywidualne, seminaria, referaty, prezentacje indywidualne, samodzielne i zespołowe wykonywanie badań laboratoryjnych, kolokwia, egzaminy. W procesie kształcenia wykorzystuje się nowoczesne pomoce dydaktyczne (sprzęt informatyczny i elektroniczny), oprogramowanie, materiały do ćwiczeń i projektowania. Studenci mogą korzystać z pomocniczych materiałów dydaktycznych takich jak instrukcje, karty zadań projektowych itp. Wykorzystywane metody aktywizują

studentów, kształtują umiejętności samodzielnego myślenia, kreatywności, negocjacji i pracy zespołowej.

System kontroli i zaliczania praktyk uwzględnia możliwość nabycia przez studenta umiejętności praktycznych.

W opinii studentów i ZO zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne oraz system weryfikacji tworzą spójną całość.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ - W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Program kształcenia studentów kierunku „inżynieria środowiska” w PWSW w Przemysłu umożliwia osiągnięcie wszystkich zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta zapewniającej przygotowanie absolwentów do rozwiązywania problemów technicznych, technologicznych i organizacyjnych z zakresu inżynierii środowiska. Czas trwania kształcenia na studiach stacjonarnych I jest wystarczający do zrealizowania programu kształcenia. Zarówno sekwencja przedmiotów jak i formy zajęć i liczba godzin w ramach poszczególnych przedmiotów są prawidłowe i zapewniają realizację treści kształcenia przedstawionych w kartach przedmiotów oraz osiągnięcie założonych efektów kształcenia. Kolejność przedmiotów składających się na program kształcenia na kierunku „inżynieria środowiska”, tworzących logiczną sekwencję – „od przedmiotów podstawowych do kierunkowych i specjalnościowych”. Dla wszystkich przedmiotów, w ramach których uzyskiwane są umiejętności i kompetencje inżynierskie przewidziano zajęcia laboratoryjne i projektowe. Program oraz czas trwania praktyk studenckich, termin ich realizacji oraz instytucje i firmy w których się odbywają są spójne z celami i efektami kształcenia i zapewniają nabycie przez studentów umiejętności praktycznych. W PWSW w Przemysłu obowiązuje system punktów ECTS. Każdemu semestrowi przypisano 30 punktów ECTS, a 1 punktowi ECTS odpowiada nakład pracy studenta 25-30 godz. Plan i program studiów dla studentów rozpoczynających studia w 2012/2013 oraz w 2013/2014 przewiduje możliwość kształtowania własnej ścieżki rozwoju poprzez wybór przedmiotów oraz seminarium dyplomowego i pracy dyplomowej, którym przyporządkowano 61 punktów ECTS wobec wymaganych 63 punktów ECTS. Konieczne jest wprowadzenia korekty i rozszerzenie oferty przedmiotów obieralnych w wymiarze odpowiadającym minimum 2 punktom ECTS. Organizacja procesu kształcenia na ocenianym kierunku jest prawidłowa. Indywidualizacja procesu kształcenia na ocenianym kierunku, realizowana jest poprzez wybór przedmiotów, miejsca odbywania praktyki, seminarium dyplomowego, pracy dyplomowej jak również uczestniczyć w pracach Koła Naukowego. Wybitnie uzdolnieni studenci mogą studiować indywidualnego planu studiów, mogą studiować poza kierunkiem podstawowym inne kierunki lub przedmioty, także w innych uczelniach. Studenci, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej mogą skorzystać z indywidualnego systemu studiowania.

2) W procesie kształcenia studentów kierunku „inżynieria środowiska” w PWSW w Przemysłu wykorzystywane są tradycyjne metody dydaktyczne jak: wykłady, ćwiczenia audytoryjne, ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia projektowe oraz konsultacje. W ramach tych metod stosuje się następujące narzędzia i techniki dydaktyczne: prezentacje z wykorzystaniem środków audiowizualnych, projekty indywidualne, seminaria, referaty, prezentacje indywidualne, samodzielne i zespołowe wykonywanie badań laboratoryjnych. System kontroli i zaliczania praktyk uwzględnia możliwość nabycia przez studenta umiejętności praktycznych. W opinii ZO jak i studentów i zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne oraz system weryfikacji tworzą spójną całość.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

- 1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu

Według danych przedstawionych w „Raporcie samooceny” oraz uzyskanych podczas wizytacji liczba osób, prowadzących zajęcia na wizytowanym kierunku nauczania wynosi 15 w tym nauczycieli akademickich (1 profesor, 2 dr hab., 6 doktorów, dla których PWSW jest podstawowym miejscem pracy, 1 doktorów i 2 magistrów na umowę- zlecenie, oraz 1 doktor hab. zatrudniony w PWSW jako w dodatkowym miejscu pracy na całym etacie i 2 doktorów na ½ etatu) oraz 1 osoba nie będąca nauczycielami akademickimi. Struktura zatrudnienia jest korzystna, bowiem 12 osób posiada stopień naukowy.

Struktura kwalifikacji kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku studiów jest następująca:

- ☐ Inżynieria środowiska – 6;
- ☐ Budownictwo – 1;
- ☐ Mechanika -1;
- ☐ Budowa i eksploatacja maszyn -1.
- ☐ Fizyka -2;
- ☐ Chemia – 1;
- ☐ Biologia -2;
- ☐ Nauki humanistyczne (teologia) – 1.

Dorobek naukowy i doświadczenie dydaktyczne nauczycieli akademickich są zbieżne z realizowanym programem kształcenia na kierunku „inżynieria środowiska” i prowadzonymi przez nich zajęciami (przedmiotami). Liczba studentów na kierunku aktualnie wynosi 71 osób, można zatem stwierdzić, że i liczba pracowników naukowo-dydaktycznych jest także adekwatna do tej liczby studentów, tym bardziej, że z analizy prowadzonych zajęć przez nauczycieli akademickich w tym reprezentujących minimum kadrowe wynika ich wszechstronność zawodową/kwalifikacji.

- 2) dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów,

Zgodnie z Raportem samooceny do minimum kadrowego kierunku „inżynieria środowiska” Uczelnia zgłosiła 9 nauczycieli akademickich, w tym 3 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 6 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. Zespół wizytujący PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z władzami Instytutu. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową, dorobek, w tym zwłaszcza publikacyjny. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego.

Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczane za zgodność z oryginałem. We wszystkich teczkach znajdują się dokumenty potwierdzające uzyskanie stopni i tytułów naukowych. Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

W wyniku weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego ocenianego kierunku stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., Nr 572 z późn. zm.). Stwierdzono także, że wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki § 13 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 131).

Analiza obciążenia nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe pozwala na stwierdzenie, że spełnione są warunki określone w § 13 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 131), mówiące o tym, iż „*Nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora*”.

Zespół Oceniający wśród zgłoszonych do minimum kadrowego zaliczył 2 samodzielnych pracowników naukowo dydaktycznych oraz 6 doktorów. Zespół nie może zaliczyć do minimum profesora reprezentującego obszar nauk ścisłych (dyscyplinę fizykę i matematykę). Brak zatem w minimum kadrowym jednego nauczyciela akademickiego w grupie samodzielnych.

Na podstawie analizy umów o pracę oraz informacji uzyskanych w czasie wizytacji można stwierdzić, iż zdecydowana większość nauczycieli akademickich jest zatrudniona w Uczelni od kilku lat, a niemal wszystkie umowy o pracę są zawarte na czas nieokreślony. W stosunku do składu minimum kadrowego zawartego we wniosku o uruchomienie kierunku zaszły zmiany spowodowane względami formalnymi (brak zgody pracodawców na dodatkowe zatrudnienie swoich pracowników). Dla siedmiu z dziewięciu wykazanych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy. Skład minimum zaprezentowany w raporcie samooceny można więc uznać za ustabilizowany.

Wszyscy nauczyciele akademicy wchodzący w skład minimum kadrowego oraz pozostali posiadają bogaty dorobek naukowo- dydaktyczny uzyskany w uczelniach, w których wcześniej pracowali (lub nadal pracują) oraz wymagane, b. wysokie kwalifikacje dydaktyczne (Zał. 5. Cz. I). Są one adekwatne do realizowanego programu kształcenia i prowadzonych przedmiotów. Gwarantują uzyskanie zakładanych efektów kształcenia. Część nauczycieli akademickich kierunku posiada również doświadczenie zawodowe w praktyce gospodarczej, bardzo istotne dla prowadzenia przedmiotów o profilu praktycznym, oraz seminariów i prac dyplomowych.

Liczba studentów kształconych na wizytowanym kierunku jest mała – 71 osób i dla spełnienia warunku wymaganego Ustawą stosunku liczby nauczycieli do liczby studentów (1:60) (§ 17 ust. 1 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 131). wystarczyłoby 9 nauczycieli akademickich w minimum kadrowym (co nie jest spełnione).

Załącznik nr 6 - Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena;

Podczas wizytacji przeprowadzono hospitację kilku zajęć. Poziom hospitowanych zajęć prowadzonych przez doświadczonych nauczycieli akademickich ocenia się jako wysoki, świadczący o bardzo dobrym ich przygotowaniu do ich odbycia.

Załącznik nr 5 - Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe. Cz. II. Pozostali nauczyciele akademicki

- 3) jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą

Jednostka prowadząca wizytowany kierunek jest dopiero na dorobku i jest zmuszona do wykorzystania nauczycieli akademickich wykształconych w innych uczelniach. Władze Uczelni prowadzą politykę wspierającą rozwój naukowy oraz rozwój kwalifikacji kadry dydaktycznej. Działania wspomagające rozwój naukowy kadry są następujące:

- konkursowy system zatrudniania promujący aktywność w zakresie podnoszenia kwalifikacji i zdobywania kolejnych stopni naukowych (w konkursie brane są pod uwagę osiągnięcia naukowe i dydaktyczne oraz wychowawcze i organizacyjne nauczyciela akademickiego),
- kształtowanie indywidualnego obciążenia dydaktycznego, które sprzyja odbywaniu praktyk i staży naukowych, możliwość ubiegania się o stypendia naukowe,
- możliwość uczestniczenia w stażach krajowych i zagranicznych,
- organizację corocznie konferencji naukowych z różnych obszarów aktywności naukowej pracowników Instytutu.

W planach rozwoju kadry Instytutu jest przewidywany w najbliższych latach doktorat jeden (we współpracy z Politechniką Rzeszowską) oraz jedna habilitacja (we współpracy z Politechniką Lubelską lub Krakowską). Nawiązano również współpracę międzynarodową naukowo-dydaktyczną z Faculty of Environmental Engineering Democritus University of Thrace (Grecja), w ramach której przewidywane są wykłady prof. K. Stomatelatou na wizytowanym kierunku, jeszcze w bieżącym roku akademickim. Planuje się także nawiązanie ściślejszej współpracy z innymi uczelniami akademickimi zlokalizowanymi w południowo-wschodniej części kraju oraz organizację stażów naukowych, przydział stypendium i urlopy naukowe dla pracowników rozwojowych.

Prowadzoną politykę kadrową ocenia się jako spójną z założeniami rozwoju ocenianego kierunku studiów, a w tym m.in. ze zwiększeniem liczby kształconych studentów. Mają w tym pomóc przyjęte i przejrzyste procedury i kryteria doboru oraz weryfikacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku.

Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich podczas spotkania z Zespołem Oceniającym.

W spotkaniu odbytym w dniu 20.02 br. uczestniczyło 6 nauczycieli akademickich kierunku, który aktualnie nie mieli zajęć dydaktycznych. W dyskusji poruszono następujące ważniejsze problemy:

- celowość realizowania większej liczby prac dyplomowych badawczych, wykorzystując posiadane zaplecze laboratoryjne,
- podkreślono b. dobre wyposażenie w aparaturę laboratoriów, m.in. dzięki środkom uzyskanym z U.E.,
- wskazano na możliwość realizacji badań we współpracy z oczyszczalnią ścieków w Przemyśle, w zakresie oznaczania metali ciężkich w osadach pościekowych,
- uczestnicy spotkania podkreślali b. dobre wyposażenie sal dydaktycznych, w których prowadzą zajęcia.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólne – ZNACZĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1. Na ocenianym kierunku studiów w minimum kadrowym brakuje jednego pracownika z grupy osób z tytułem profesora lub doktora habilitowanego. Nie jest spełniony przepis Ustawy o minimum kadrowym.**
Jednostka prowadząca kierunek „inżynieria środowiska” zatrudnia nauczycieli akademickich o wysokich kwalifikacjach merytorycznych, którzy prowadzą zajęcia na ocenianym kierunku. Uzupełnia je 6 nauczycieli akademickich, nie wchodzących wprawdzie do minimum, ale będących częściowo (3 osoby) pracownikami etatowymi Uczelni. Dla 7 osób z przedstawionych i zaliczonych przez ZO do minimum kadrowego Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy. Można więc uznać, że skład osobowy minimum kadrowego jest stabilny i posiada zatrudnienie na czas nieokreślony.
- 2. Struktura i kwalifikacje pracowników kierunku gwarantują osiągnięcie założonych celów kształcenia i uzyskanie efektów procesu dydaktycznego.**
- 3. Władze Uczelni wspierają rozwój kwalifikacji kadry dydaktycznej, planując dalszy jej rozwój w najbliższych latach.**

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także uwzględniająca potrzeby osób niepełnosprawnych

Instytut Inżynierii Środowiska dysponuje:

- 1) dwoma salami wykładowymi, o 60 miejscach każda,
- 2) dwoma salami ćwiczeniowymi, o 30 miejscach każda,
- 3) jedną salą seminaryjną o 20 miejscach,
- 4) pracownią komputerową posiadającą 15 stanowisk dla studentów oraz komputer dla wykładowcy. Podstawowe wyposażenie stanowią komputery Alsen Profit A15 z monitorami LCD 23" oraz drukarka laserowa A-4-HP Laser Jet P2055dn. Wszystkie komputery działają w systemie operacyjnym Windows 7 Pro 64 bit. z zainstalowanym specjalistycznym oprogramowaniem,
- 5) drugą pracownią komputerową o 8 stanowiskach dla studentów z takimi samymi komputerami, wyposażone w nowoczesny osprzęt oraz dodatkowe oprogramowanie specjalistyczne,
- 6) laboratorium chemiczne z dwoma pracownikami i pokojem przygotowawczym, o powierzchni ok. 93 m² i 16 stanowiskami dla studentów, wyposażone w nowoczesny sprzęt, a wśród niego spektrofotometr ASA z kuwetą grafitową. Umożliwia zarówno prowadzenie zajęć dydaktycznych z szeregu przedmiotów oraz posiada stanowisko badawcze.
- 7) laboratorium biologii i ekologii ze sterylizatornią i pokojem przygotowawczym o powierzchni ok. 69 m², posiadającym 16 stanowisk dla studentów, każde wyposażone w mikroskop oraz inne niezbędne nowoczesne urządzenia,
- 8) laboratorium fizycznym o powierzchni ok. 59 m², posiadające 16 stanowisk i umożliwiające przeprowadzenie 15 ćwiczeń z różnych dziedzin fizyki. Sprzyja temu posiadane nowoczesne wyposażenie, Jest ono również wykorzystywane przez studentów innych kierunków studiów technicznych,

- 9) laboratorium terenowym z hydrologii wyposażonym w urządzenia do prowadzenia pomiarów terenowych oraz sprzęt geodezyjny.

Istotnym elementem wspomagającym proces dydaktyczny jest dobrze zorganizowana nowoczesna Biblioteka Uczelniana. Zajmuje ona osobny budynek w pobliżu Kolegium Technicznego i posiada wszystkie niezbędne jednostki, wymagane od biblioteki akademickiej. W ciągu 12 lat od powstania zgromadzonych w niej ok. 60 000 vol., ok. 3500 jedn. inw. czasopism oraz 240 jedn. inw. zbiorów specjalnych. Znaczna część księgozbioru pochodzi od darczyńców. Biblioteka dysponuje archiwum cyfrowym zawierającym ponad 4 000 jednostek, obejmujących materiały i wydawnictwa źródłowe na nośnikach elektronicznych. Wszystkie zbiory katalogowane są na bieżąco w komputerowym katalogu bibliotecznym MAK, który jest dostępny także na stronie internetowej Biblioteki. Biblioteka prenumeruje blisko 80 tytułów czasopism. Biblioteka Uczelniana posiada również dostęp do krajowych kilku licencji akademickich, które są dostępne dla wszystkich jednostek organizacyjnych Uczelni. Korzystanie z tych baz jest możliwe poprzez komputery znajdujące się w zakresie adresów IP sieci uczelnianej.

Księgozbiór dotyczący kształcenia na kierunku „inżynieria środowiska” obejmuje 1085 woluminów, 26 jedn. inw. czasopism oraz 37 norm. Prenumerata czasopism obejmuje wszystkie ważniejsze tytuły, a zasoby biblieczne Instytutu Inżynierii Środowiska są systematycznie aktualizowane i uzupełniane.

Infrastruktura Uczelni zapewnia właściwą realizację celów kształcenia i jego dalszego rozwoju. Jednym z istotnych elementów infrastruktury dydaktycznej jest tworzenie optymalnych warunków dla potrzeb studentów niepełnosprawnych z niepełnosprawnością ruchową poprzez istniejące udogodnienia - podjazdy, pochylnie, platformy, windy oraz odpowiednie sanitariaty. Dużą wagę przywiązuje się do informatyzacji infrastruktury.

Na terenie całego kampusu Uczelni istnieje bezpłatny dostęp do Internetu poprzez WiFi oraz sieć przewodowa obejmująca pracownie, sale dydaktyczne, pokoje pracowników i dom akademicki, modernizowane na bieżąco.

Studenci kierunku inżynieria środowiska odbywają praktykę zawodową w wielu organizacjach gospodarczych i administracyjnych, a mianowicie Granicznej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Przemyśle, Urzędzie Miasta w Przemyśle. Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji w Przemyśle, Zakładzie Gospodarki Komunalnej w Oleszycach, Zakładzie Wodociągów i Kanalizacji w Żurawicy oraz Zakładzie Gospodarki Komunalnej w Nowej Sarzynie, w zakresie dobrze odpowiadającym tematyce przedmiotów prowadzonych na kierunku. Niewielka liczba studentów kierunku ułatwia niewątpliwie skierowanie ich na odpowiednią praktykę, która obejmuje przede wszystkim zagadnienia systemów wodociągowych, kanalizacyjnych i gospodarki odpadami.

Studenci pozytywnie wypowiadali się, podczas spotkania z Zespołem Oceniającym, na temat infrastruktury wykorzystywanej w trakcie realizacji procesu kształcenia. Ocenili, że nowy budynek w pełni pozwala realizować proces kształcenia, a sale wykładowe oraz ćwiczeniowe uznali za dobrze przystosowane. Studenci potwierdzili powyższą informację oraz przyznali, że wyposażenie (np. rzutniki multimedialne) są wykorzystywane w trakcie procesu kształcenia. Dostęp do pracowni informatycznych oraz możliwość korzystania ze stanowisk komputerowych studenci uznali za wystarczające.

Studenci pozytywnie oceniając pracę biblioteki, wskazali że godziny otwarcia oraz pomoc ze strony pracowników są dostosowane do ich potrzeb. Działanie systemu bibliotecznego jest przez studentów oceniane pozytywnie, ilość zbiorów bibliecznych wystarczająca, a literatura wymagana podczas procesu kształcenia dostępna. Sam księgozbiór studenci ocenili jako wystarczający i umożliwiający realizację zakładanych efektów kształcenia.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci zwrócili uwagę na zbyt niską temperaturę w budynkach oraz małą liczbę dostępnych gniazdek elektrycznych. Studenci

podkreślili także brak automatów do kawy, brak punktów ksero. W opinii studentów dostępność oraz praca bufetu oceniana jest pozytywnie. Studenci zwrócili uwagę na campus i jego położenie, które sprawia, że budynki są blisko siebie, nie powodując problemów z przemieszczaniem się i korzystaniem z całej infrastruktury uczelni. Studenci ocenili, że nie ma większych problemów z miejscami parkingowymi, ale brak jest stojaków na rowery. Studenci przyznali, że nie podejmowali żadnych konkretnych działań w celu zgłoszenia swoich uwag.

Budynek Uczelni jest przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową, a także z upośledzeniami narządu słuchu i wzroku. Z racji braku studentów ze znaczną niepełnosprawnością, nie istnieje możliwość praktycznej oceny zastosowanych rozwiązań.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego⁴ – W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych:

Analizując posiadaną przez Instytut infrastrukturę dydaktyczną i naukową należy stwierdzić, że jest ona dobrze dostosowana zarówno do profilu kształcenia studentów jak i do możliwości osiągnięcia deklarowanych efektów kształcenia. Uwzględnia również dostęp do infrastruktury niezbędnej ze względu na specyfikę kierunku we właściwym stopniu (sale wykładowe i ćwiczeniowe, laboratoria specjalistyczne bardzo dobrze wyposażone, dostęp do komputerów, Internetu, specjalistycznych baz danych oraz zasobów bibliotecznych).

Miejsca odbywania praktyki zawodowej przez studentów kierunku są prawidłowo dobierane, a odbycie praktyki dobrze poszerza wiedzę z wykładów i ćwiczeń.

Przystosowanie infrastruktury dydaktycznej dla potrzeb studentów niepełnosprawnych należy ocenić pozytywnie, ponieważ jest ona systematycznie rozwijana i modernizowana. Z pewnością ułatwieniem dla studentów z niepełnosprawnością jest lokalizacja całej (poza laboratorium fizycznym) infrastruktury dydaktycznej w jednym obiekcie.

Ocena infrastruktury dydaktycznej Instytutu jest ze wszech miar pozytywną, zapewniając zarówno studentom jak i pracownikom bardzo dobre warunki kształcenia na wysokim poziomie oraz dobre warunki pracy dydaktycznej.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia; na kierunkach o profilu ogólnoakademickim jednostka stwarza studentom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej.

Wizytowana Szkoła, jako szkoła zawodowa, prowadząca tylko studia I stopnia nie jest zobowiązana do prowadzenia badań naukowych.

Nauczyciele akademicy uczestniczą jednak z wielu projektach badawczych i składają wnioski o te projekty w innych uczelniach. Badania te są także wspomagane przez wykorzystanie potencjału nowoczesnych laboratoriów chemicznego i biologicznego i stworzeniu tam stanowisku badawczemu, wyposażonemu m.in. w spektrofotometr absorpcji atomowej ASA do badania metali ciężkich.

Instytut był też współorganizatorem międzynarodowej konferencji, odbytej w Przemyślu w październiku 2013 roku nt. „Wykorzystanie alternatywnych źródeł energii oraz efektywności energetycznej w ochronie środowiska naturalnego”, z udziałem przedstawicieli szeregu znanych firm krajowych i zagranicznych (z Niemiec i Ukrainy).

Ponadto Uczelnia ratyfikowała w roku 2007 tzw. Kartę ERASMUSA i podpisała stosowne umowy o wymianie kadry naukowo- dydaktycznej i studentów z uniwersytetami zagranicznymi, realizującymi badania naukowe i proces dydaktyczny. Karta ta obowiązywać będzie również w latach 2014-2021.

Instytut Inżynierii Środowiska zawarł także umowę z uczelnią grecką Democritus University of Thrace na lata 2012-2014, która na razie ma charakter wymiany wykładowców oraz udział w praktykach i wymianie również studentów. W dalszej perspektywie planuje się podjęcie także współpracy naukowo-badawczej.

W ramach działalności Koła Naukowego Inżynierii Środowiska, studenci kierunku włączają się do badań nad technologią oczyszczania ścieków i utylizacji osadów pościekowych dzięki nawiązaniu współpracy z P.W. i K. w Przemyśle, Ponadto przygotowują pod okiem nauczycieli akademickich zestawy ćwiczeń z biochemii i biotechnologii na pokazy z okazji Dni Nauki i Akademii Małego Studenta.

Studenci mają możliwość aktywnego działania w Studenckim Kole Naukowym, pomimo że z racji zmian w strukturach koła, obecne władze koła w roku akademickim 2013/14 dopiero przygotowują plan działania. Studenci uczestniczący w życiu koła naukowego przyznali, że mogą liczyć na wsparcie władz. Swoją działalność przejawiają głównie w formie reprezentowania uczelni na targach raz wyjazdach do szkół i wszelkiego rodzaju prezentacjach. Działalność naukowa koła jest dopiero rozwijana, a jego przedstawiciele potwierdzili, że rozważą przygotowanie publikacji naukowych. W związku z powyższym warto zwrócić uwagę na silniejsze motywowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej.

Reasumując, początki działalności naukowo-badawczej Instytut można uznać za interesujące, z nadzieją na ich rozwój w najbliższej perspektywie czasowej.

Natomiast studenci mając stwarzane możliwości rozwoju naukowego, powinni być intensywniej motywowani do większej pracy związanej ze zdobywaniem wiedzy wykraczając poza program studiów.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego⁴...NIE DOTYCZY.....

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

- 1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów

W ocenie studentów zasady rekrutacji są przejrzyste, a proces rekrutacji zrozumiały dla kandydatów. Studenci nie wskazali żadnych problemów z rekrutacją. Zasady rekrutacji nie zawierają dyskryminujących regulacji, a sama liczba przyjmowanych studentów jest adekwatna do możliwości potencjału dydaktycznego jednostki. W opinii studentów zostali w czasie rekrutacji w pełni poinformowani o warunkach studiowania oraz późniejszych możliwościach na rynku pracy. Według studentów studia prowadzone na ocenianym kierunku niczym nie odbiegają od oferty edukacyjnej, o której informowała Uczelnia w czasie procesu rekrutacyjnego.

- 2) system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen

Studenci na spotkaniu z Zespołem Oceniającym podkreślili, że w pełni znane im są zasady oceny osiągnięć zakładanych efektów kształcenia. Forma zaliczenia oraz sposób oceny przedstawiany i omawiany jest na początku semestru przez prowadzących zajęcia dydaktyczne. Studenci potwierdzili, że mają możliwość zgłaszania własnych uwag na początku poszczególnych modułów. System oceny określany jest przez studentów jako w pełni sprawiedliwy wobec wszystkich studentów oraz adekwatny dla poszczególnych form zajęć. Studenci podkreślili, iż są dokładnie informowani na temat uzyskiwanych zaliczeń oraz ich ewentualnej poprawy. Pełen dostęp do prac, możliwość ich omówienia oraz czas poświęcany przez nauczycieli akademickich, studenci ocenili bardzo pozytywnie. W czasie spotkania studenci podkreślili indywidualne podejście wykładowców oraz ich zaangażowanie w motywowanie studentów oraz pomoc.

- 3) struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów

W czasie spotkania ze studentami Zespół Oceniający, odnotował małe zainteresowanie studentów systemem ECTS oraz możliwościami, które stwarza. Studenci przyznali, że byli informowani przez nauczycieli akademickich, posiadają podstawową wiedzę, lecz sam system uważają za zbędny. W ramach swojej wiedzy ocenili, że liczba przyporządkowanych punktów ECTS do poszczególnych modułów jest odpowiednia.

Studenci mają możliwość udziału w programie Erasmus. Uczelnia podpisała umowy partnerskie z uniwersytetami m.in. w Portugalii, Grecji, Austrii, Turcji, Słowacji, Słowenii, Chorwacji i Belgii. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym przyznali, że są im znane warunki udziału w projekcie, wykazali również swoje zainteresowanie. Jako największą przeszkodę studenci ocenili wymóg zaliczenia sesji w terminie bez żadnych terminów poprawkowych. Oceniając poziom nauczania jako wysoki oraz ewentualne wypadki losowe, studenci ocenili powyższy wymóg jako największą przeszkodę. Ze względu na małą liczbę partnerów wymian dostępnych dla studentów ocenianego kierunku, warto rozważyć poszerzenie kontaktów i nawiązanie współpracy z kolejnymi ośrodkami akademickimi.

Studentom nie jest znana możliwość wymiany naukowej z innymi ośrodkami naukowymi w kraju. Jednocześnie podkreślili, że nie są zainteresowani taką formą rozwoju.

- 4) system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia

Studenci mają możliwość wyboru promotorów oraz wsparcia przy wyborze tematów prac dyplomowych. Również liczebność grup seminaryjnych oraz indywidualną opiekę nad dyplomantami oceniono wysoko. Pozytywnie ocenia się dostępność nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych. Godziny konsultacji dostosowane są do potrzeb studentów. Wsparcie ze strony wykładowców dydaktyczne studenci ocenili bardzo pozytywnie. Podkreślono możliwość kontaktu bezpośredniego, jak również poprzez dodatkowe formy na odległość. Funkcjonowanie dziekanatu oraz organizację opieki nad studentami, dostęp do informacji oraz wsparcie studentów ze strony administracji studenci ocenili pozytywnie i nie zgłaszali swoich uwag.

Studenci posiadają podstawową wiedzę na temat możliwości indywidualizacji procesu kształcenia, ale nie wykazują zainteresowania powyższą tematyką. Studenci przyznali, że obecna organizacja procesu kształcenia jest dla nich odpowiednia.

Studenci potwierdzili, że sylabusy są im przedstawiane przez nauczycieli akademickich, a ich zawarte w nich informacje są dla nich kompletne i w pełni wystarczające. Studenci zwracają uwagę

na formę zaliczenia, która po omówieniu z prowadzącymi zawarta jest w sylabusach. Jednocześnie studenci pozytywnie ocenili zalecane przez prowadzących materiały dydaktyczne wspierające proces kształcenia, które oceniają jako w pełni przydatne do realizacji zakładanych celów i efektów kształcenia.

Głównym mechanizmem motywującym studentów jest stypendium Rektora. Regulamin i przejrzystość przyznawania stypendium studenci uznali jako sprawiedliwe i zrozumiałe.

Studenci bardzo pozytywnie ocenili możliwość udziału w targach i konferencjach organizowanych przez Uczelnię. Udział w tego typu projektach, które bezpośrednio związane są z ocenianym kierunkiem studenci uznali jako wyjątkowo skuteczny mechanizm motywujący.

Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa na podstawie regulaminu pozytywnie zaopiniowanego przez Samorząd Studencki. Na tej podstawie studenci mają możliwość ubiegania się o wszystkie świadczenia pomocy określone w art. 173 Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym. W opinii studentów regulamin jest dla nich zrozumiały i przejrzysty. Studentom przedstawiana jest możliwość i dokładny sposób ubiegania się o świadczenia. Podczas przygotowywania dokumentów, składania oraz w dalszych etapach procedury, studenci mogą liczyć na wsparcie pracowników administracyjnych.

Samorząd Studencki ma zapewniony udział w podziale środków Funduszu Pomocy Materialnej, a także w komisjach przyznających poszczególne świadczenia zgodnie z obowiązkiem nakładanym przez Ustawę. Studenci poprzez działania Samorządu Studenckiego mają możliwość proponowania i wprowadzania zmian w obowiązującym regulaminie.

Na spotkaniu z ZO studenci nie wnosili żadnych zastrzeżeń do działań Uczelni oraz Instytutu, który prowadzi oceniany kierunek, w zakresie systemu opieki dydaktycznej, materialnej i naukowej. Niewielka liczba studentów na kierunku sprzyja integracji studentów i uzyskiwaniu wszelkiej pomocy od kadry dydaktyczno-naukowej i administracyjnej podczas studiów.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego⁴ – W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych:

- 1. Zasady rekrutacji na studia na ocenianym kierunku umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia.**
- 2. System oceny osiągnięć studentów pozytywnie wpływa na proces uczenia się oraz pomaga w pełni realizować zakładane efekty kształcenia.**
- 3. System mobilności studenckiej daje studentom podstawowe możliwości rozwoju poza macierzystą uczelnią w ramach programu Erasmus tylko w jednym ośrodku akademickim w Grecji, w związku z tym zaleca się rozszerzyć wymianę studentów i współpracę na inne ośrodki akademickie w kraju i za granicą.**
- 4. System opieki naukowej i dydaktycznej nad studentami ocenianego kierunku w pełni wspomaga studentów w procesie uczenia się.**
- 8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów**

- 1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu został wprowadzony Zarządzeniem Rektora Nr 16/2012 z dnia 16 marca 2012 r. w *sprawie wprowadzenia wewnętrznego systemu oceny jakości kształcenia oraz powołania Uczelnianego Zespołu do spraw Wewnętrznego Systemu Oceny Jakości Kształcenia* oraz uchwałą Senatu Nr 18/2012 z dnia 22 marca 2012 r. w *sprawie uchwalenia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia*. System ten jest aktualizowany. Zarządzenie Nr 16/2012 z dnia 16 marca 2012 r. zostało zastąpione Zarządzeniem Rektora Nr 43/2012 z dnia 14 września 2012 r. w *sprawie wprowadzenia Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu*. Na mocy ww. Zarządzenia został powołany Uczelniany Zespół do spraw Jakości Kształcenia. Jego skład został następnie zmieniony w oparciu o Zarządzenie Rektora Nr 56/2012/A z dnia 30 listopada 2012 r. W skład Zespołu wchodzi: Prorektor do spraw Kształcenia, Przedstawiciel Działu Toku Studiów, Pełnomocnik Rektora do spraw Jakości Kształcenia jako przewodniczący Zespołu oraz Przedstawiciel Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego. Członków Zespołu powołuje Rektor na okres kadencji władz Uczelni.

Zasady funkcjonowania Systemu zawarte zostały w uchwale Senatu Nr 52/2012 z dnia 29 listopada 2012 r. w *sprawie funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia*. Nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem Systemu sprawuje Rektor Uczelni.

W Uczelni podejmowane są działania mające na celu bieżący monitoring realizacji procesu kształcenia: monitorowanie kwalifikacji nauczycieli akademickich uczestniczących w procesie kształcenia na kierunku, ocena jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych, monitorowanie i doskonalenie programów kształcenia, okresowe aktualizowanie strategii uczelni, monitorowanie warunków kształcenia, weryfikacja zakładanych efektów kształcenia, ocena dostępności informacji na temat kształcenia, badanie losów absolwentów uczelni, zapobieganie zjawiskom patologicznym, procedury wdrażania planów naprawczych.

Na poziomie Instytutów zostały powołane na wniosek Dyrektora Instytutowe Komisje do Spraw Jakości Kształcenia Zarządzeniem Rektora Nr 51/2012 z dnia 12 października 2012r. w *sprawie powołania Instytutowych Komisji ds. Jakości Kształcenia*. Zmiany w składzie Instytutowych Komisji ds. Jakości Kształcenia wprowadzono następnie Zarządzeniem Rektora Nr 44/2013 z dnia 15 października 2013 r. Członkowie Instytutowych Komisji są powoływani przez Rektora na okres kadencji władz Uczelni na wniosek Dyrektora Instytutu w składzie nie mniejszym niż trzech nauczycieli akademickich, w tym jeden reprezentujący minimum kadrowe dla każdego z prowadzonych w Instytucie kierunków studiów oraz przedstawiciela studentów delegowanego przez Uczelnianą Radę Samorządu Studenckiego po jednym z każdego kierunku. Posiedzenia są zwoływane przez Przewodniczącego w miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz w semestrze. W razie potrzeby Zespół zaprasza do stałej bądź doraźnej współpracy przewodniczących Instytutowych Komisji, interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych. Instytutowa Komisja do Spraw Jakości Kształcenia jest odpowiedzialna za ocenę wdrażania Systemu w Instytutach, corocznie przeprowadza audyt wewnętrzny i opracowuje raport samooceny dla każdego kierunku studiów, przedstawia raport samooceny Uczelnianemu Zespołowi oraz Dyrektorowi Instytutu, przeprowadza okresową ocenę poziomu przygotowania prac dyplomowych studentów. Komisja może proponować rozwiązania istniejących, bądź pojawiających się problemów w funkcjonowaniu wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, ale nie jest organem decyzyjnym. Decyzje podejmuje Dyrektor Instytutu. Zarządzeniem Rektora Nr 46/2013 z dnia 7 listopada 2013 r. został

ustalony wzorcowy formularz do sporządzania rocznego raportu samooceny przez Instytutowe Komisje do Spraw Jakości Kształcenia na wszystkich kierunkach kształcenia w Uczelni. Instytutowe Komisje do Spraw Jakości Kształcenia do 30 listopada są zobowiązane do składania rocznych raportów samooceny za miniony rok akademicki.

Jedną z procedur Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia są hospitacje. Ich celem jest systematyczne dążenie do poprawy jakości procesu dydaktycznego. Pozyskane informacje zwrotne stanowią podstawę przeprowadzanych analiz oraz ocen efektów kształcenia. Hospitacje zajęć dokonywane są w oparciu o Zarządzenie Rektora Nr 7/2013 z dnia 6 marca 2013 r. *w sprawie prowadzenia hospitacji zajęć w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu*. Hospitacje przeprowadza się w trakcie roku akademickiego, najpóźniej w terminie do końca kwietnia danego roku akademickiego. Hospitację zajęć dydaktycznych nauczycieli akademickich przeprowadza się nie rzadziej niż raz na dwa lata. Hospitacje są udokumentowane w formie protokołu. Wynik hospitacji omawia się z nauczycielem akademickim i służy ewaluacji przebiegu procesu dydaktycznego. Dyrektor Instytutu na początku każdego semestru przygotowuje ramowy plan hospitacji, który przekazuje Prorektorowi do spraw Kształcenia. Za przeprowadzenie hospitacji odpowiada Dyrektor Instytutu. Informację o jej wynikach przedstawia Prorektorowi do spraw kształcenia. Zbiorcza informacja o wynikach hospitacji jest zamieszczana w raporcie samooceny kierunku. Uzyskanie przez hospitowanego nauczyciela akademickiego niezadawalających ocen jest punktem wyjścia do przeprowadzenia z hospitowanym rozmowy przez Dyrektora Instytutu lub upoważnionej przez niego osoby na temat podjęcia konkretnych działań naprawczych. Wyniki hospitacji stanowią jeden z elementów okresowej oceny pracowników, są także brane pod uwagę w polityce awansów, przedłużania zatrudnienia i obsadzie zajęć.

Znaczącym narzędziem ewaluacji procesu kształcenia jest okresowa ocena pracowników. Zasady okresowej oceny nauczycieli akademickich określa Statut Uczelni, Regulamin przeprowadzania okresowej oceny nauczycieli akademickich w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu stanowiący załącznik do Uchwały Senatu Nr 14/2013 z dnia 11 kwietnia 2013 r. *w sprawie okresowej oceny nauczycieli akademickich w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu* oraz Zarządzenie Rektora Nr 45/2013 z dnia 4 listopada 2013 r. *w sprawie określenia terminu oraz składu Komisji oceniających dla przeprowadzenia okresowej oceny nauczycieli akademickich w Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu*. Oceny dokonuje komisja oceniająca ds. okresowej oceny nauczycieli akademickich. Ocena przeprowadzana jest nie rzadziej niż raz na dwa lata lub w każdym czasie na wniosek dyrektora Instytutu. Przy dokonywaniu oceny nauczyciela akademickiego, dotyczącej wypełniania obowiązków dydaktycznych, zasięga się opinii studentów. Ocena wraz z wnioskami przedstawiana jest nauczycielowi akademickiemu na piśmie. Od negatywnej oceny komisji wydziałowej nauczyciel akademicki może się odwołać do odwoławczej komisji ds. okresowej oceny nauczycieli akademickich. Wnioski wynikające z oceny nauczyciela akademickiego mają wpływ na poprawę jakości procesu kształcenia, kształtowanie racjonalnej polityki kadrowej, wielkość obciążenia obowiązkami dydaktycznymi, powierzanie stanowisk kierowniczych oraz możliwość rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem. Komisja oceniająca ds. okresowej oceny nauczycieli akademickich sporządza raport z dokonanej oceny, który przekazywany jest Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Elementem mobilizującym pracowników do poprawy jakości kształcenia jest system ankietyzacji. Jest on prowadzony w oparciu o Zarządzenie Rektora Nr 58/2012 z dnia 10 grudnia 2012 r. *w sprawie zatwierdzenia ankiety studenckiej dotyczącej oceny pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich* oraz Zarządzenie Rektora Nr 15/2013 z dnia 16 maja 2013 r. dotyczące oceny jakości obsługi administracyjnej studentów przy pomocy badań ankietowych. Ankietyzacja nauczycieli akademickich dotyczy realizacji procesu dydaktycznego. Kwestionariusz ankiety

zawiera pytania m.in. o program nauczania, kadre naukowo-dydaktyczną, organizację procesu kształcenia. Ankiety funkcjonują w formie papierowej i są anonimowe. Proces ankietowania przeprowadzany jest systematycznie (dwa razy do roku). Badanie jest prowadzone przez pracownika nie mającego bezpośredniego kontaktu w pracy ze studentami po każdym cyklu zajęć dydaktycznych. Osobą odpowiedzialną za podsumowanie wyników oceny jest Dyrektor Instytutu, który informuje ankietowanego nauczyciela o wynikach przeprowadzonej ankiety. Podsumowanie wyników ankiet przedstawia się w raporcie samooceny kierunku.

Zespół wizytujący otrzymał do wglądu protokoły z posiedzeń Komisji ds. Jakości Kształcenia Instytutu Inżynierii Środowiska, raport z oceny okresowej nauczycieli akademickich, raport samooceny Instytutu Inżynierii Środowiska, zawierający informacje dotyczące monitorowania kwalifikacji nauczycieli akademickich w procesie kształcenia na kierunku, oceny jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych, monitorowania i doskonalenia programów kształcenia, monitorowania warunków kształcenia, weryfikacji zakładanych efektów kształcenia. Na podstawie tej dokumentacji można stwierdzić, iż ocena jakości kształcenia weryfikowana jest poprzez ankiety studenckie oceniające proces kształcenia oraz kadre akademicką, analizę wyników sesji egzaminacyjnych, kontakty z pracodawcami w świetle praktyk zawodowych, proces dyplomowania.

Analiza struktury ocen egzaminacyjnych i zaliczeniowych dokonywana jest raz w semestrze. Wyniki analizy służą do planowania hospitacji wobec osób, które otrzymały słabe oceny studentów, a także wyniki sesji egzaminacyjnych sygnalizują niski stopień osiągania efektów kształcenia. Na wizytowanym kierunku prowadzone są przeglądy programów kształcenia w danym roku akademickim. Przyjęta została następująca procedura odnosząca się do tworzenia i prowadzenia oraz modyfikacji form kształcenia na kierunku. Po konsultacjach z pracownikami Instytutu, Dyrektor Instytutu lub osoba przez niego wskazana opracowuje propozycje zmian. Projekt ten po konsultacjach na forum Kolegium Rektorskiego zostaje przedstawiony na posiedzeniu Senatu, który decyduje o jego wdrożeniu. Istotnym elementem weryfikacji przyjętych i realizowanych programów są bieżące konsultacje ze studentami, które pozwalają dostosowywać sposób prowadzenia zajęć dydaktycznych zgodnie z potrzebami praktycznymi i oczekiwaniami uczestników zajęć.

System informacyjny skierowany do środowiska studenckiego jest zadowalający. Studenci mogą odnaleźć niezbędne informacje dotyczące wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na stronie internetowej Uczelni. Studenci i wszyscy zainteresowani studiowaniem mają dostęp do elektronicznej informacji w zakresie oferty kształcenia, a szczególnie oferowanych specjalności, a także programów kształcenia i kart przedmiotów, wykładów do wyboru, seminariów, zasad zaliczania i sesji egzaminacyjnej oraz pomocy materialnej i socjalnej. Systematycznie dąży się do ułatwienia dostępu studentów do bieżących informacji dotyczących zajęć dydaktycznych.

W uczelni prowadzone jest monitorowanie karier absolwentów. Rozpoczęto je w 2010 r. w oparciu o badania ankietowe. Od roku akademickiego 2012/13 obowiązuje w Uczelni jednolita procedura monitorowania karier zawodowych absolwentów. Zasady monitorowania absolwentów określa Zarządzenie Rektora Nr 8/2013 z dnia 8 marca 2013 r. w *sprawie monitorowania karier zawodowych absolwentów*. Badanie koordynuje Biuro Karier przy pomocy sekretariatów poszczególnych Instytutów, zespołu badawczego Instytutu Politologii i Polityki Regionalnej PWSW oraz Instytutu Socjologii PWSW, powoływanych i odwoływanych przez dyrektorów tych instytutów. Zespoły te odpowiadają za redakcję ankiet, opracowanie analizy danych i utworzenie zestawień statystycznych.

Jedną z zasad funkcjonowania Systemu jest zapobieganie zjawiskom patologicznym związanym z procesem kształcenia. Instytut w ramach Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia prowadzi działania na rzecz zagwarantowania poszanowania godności zatrudnionych w PWSW pracowników i kształcących się w niej studentów. W Uczelni niedopuszczalne są wszelkie

formy zachowań patologicznych, w szczególności niosące ze sobą zagrożenia mobbingiem, mające znamiona uzależnień, czy korupcji. Prewencji oraz wykrywaniu przypadków służy system ankiet studenckich, prowadzone przez władze instytutu oraz opiekunów lat spotkania ze studentami. W wypadku wykrycia zjawisk nagannych, nawet tych nie posiadających znamion czynu zabronionego lecz naruszających etykę pracy, dyrektor instytutu przeprowadza z pracownikiem rozmowy wyjaśniające. W wypadku wykrycia zjawisk o poważniejszym charakterze sprawa może zostać skierowana do Komisji Dyscyplinarnej lub oddana w gestię rektora. Zarówno studenci jak i pracownicy mają też możliwość zwrócenia się bezpośrednio do Komisji Dyscyplinarnej lub przełożonych każdego szczebla. Na poziomie uczelnianym problemy mobbingu reguluje Zarządzenie Nr 27/2013 Rektora Uczelni z dnia 25 lipca 2013 r. w sprawie zespołu wewnętrznych działań antymobbingowych.

Elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest też monitorowanie potrzeb rynku pracy. Wydział podejmuje systematycznie współpracę ze środowiskiem lokalnym w celu wymiany doświadczeń i zwiększenia możliwości korzystania przez studentów z dodatkowych staży i realizowania projektów pozwalających na doskonalenie kompetencji zawodowych, podpisano umowy i porozumienia z placówkami organizującymi praktyki i staże.

Biorąc powyższe pod uwagę można stwierdzić, że system WSZJK w PWPW wprowadzony w 2012 roku jest wdrażany i są przeprowadzane wg opracowanych procedur oceny elementów składających się na system jakości kształcenia. Uzyskane wyniki są wykorzystywane do podnoszenia jakości kształcenia a doświadczenia z funkcjonowania WSZJK wykorzystywane są także do doskonalenia procedur systemu.

W odniesieniu do objęcia WSZJK ocenianego kierunku należy w ocenie uwzględnić fakt, że w roku 2013/2014 kierunek ten ukończyli pierwsi absolwenci – czyli zakończył się dopiero pierwszy cykl kształcenia. Mimo tego można zauważyć wyniki funkcjonowania wielu wdrażanych na tym kierunku procedur WSZJK.

Jednym z działań podejmowanych przez Jednostkę, aktywizujących uczestników i beneficjentów procesu kształcenia do podnoszenia jego jakości jest coroczne występowanie do organizacji gospodarczych i samorządowych powiatu i miasta Przemyśl o tematy prac dyplomowych dla studentów kierunku „inżynieria środowiska”, których realizacja zmusza studentów do głębszych studiów, poznania problemów i potrzeb środowiskowych, współpracy z praktykami a wykonane prace mają wyższy poziom i charakter aplikacyjny. Taki tryb ustalania tematyki prac dyplomowych ma udział w spełnianiu oczekiwań rynku pracy, tym samym zapewniając dobry poziom jakości kształcenia. Te działania oraz konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi przy ustalaniu koncepcji kształcenia i postaci programu kształcenia, pomoc w realizowaniu praktyk pełnią rolę mechanizmów mających udział w kształtowaniu i doskonaleniu programu kształcenia.

Kolejne monitorowania rynku pracy od grudnia 2013 r. do lutego 2014 r. za pomocą zmodyfikowanej techniki ankiety pocztowej rozsyłanej za pośrednictwem poczty elektronicznej przyniosły kolejne informacje, które poddane analizie pozwoliły wyciągnąć wiele wniosków. Cennymi dla Władz Uczelni i Instytutu prowadzącego kształcenie na kierunku są informacje o dobrej ocenie jakości kształcenia i poziomie studiów, o dobrej ocenie poziomu merytorycznego kadry dydaktycznej oraz programie studiów jako oferującym wiedzę, umiejętności i kompetencje przydatne w wykonywanym zawodzie inżyniera środowiska i w zaspokojeniu innych potrzeb rynku pracy.

- 2) w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni

W Uczelni został przyjęty wewnętrzny system zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia, który jest stale rozwijany. W pracach poszczególnych organów kolegialnych działających na rzecz jakości kształcenia, opracowujących poszczególne elementy WSZJK biorą udział przedstawiciele nauczycieli akademickich, reprezentanci samorządu studenckiego a także interesariusze zewnętrzni. Co ostatni opiniują program kształcenia, proponują tematykę prac dyplomowych, zapewniając miejsca i dobry poziom praktyk zawodowych (ZO miał wgląd do dokumentów potwierdzających tę współpracę).

Opinie studentów wyrażane są podczas posiedzeń oraz głosowań. Reprezentanci samorządu uważają takie rozwiązanie za wystarczające, określając, że ich zdanie jest w pełni brane pod uwagę.

Z przedłożonych dokumentów wynika, że oceniana jednostka spełnia wymóg § 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, który mówi o reprezentowaniu studentów w co najmniej 20% ogółu składu w organach kolegialnych (w PWSW w Senacie jest 25% studentów).

Z dyskusji na spotkaniu ze studentami Zespół Oceniający wnosi, że tematyka zapewniania jakości kształcenia jest znana studentom w stopniu podstawowym. Studenci nie wykazują potrzeby zgłębiania tematu oraz zainteresowania powyższą kwestią.

Podstawowe mechanizmy stosowane w procesie zapewniania jakości kształcenia wprowadzone w Jednostce są znane studentom, którzy jako główne narzędzia w tym zakresie wymienili ankietyzację oraz prowadzone hospitacje zajęć. Znaczna część studentów podkreśliła, że w ich opinii wyniki ankiet nie są im znane, a przez to nie skutkują doskonaleniem procesu kształcenia.

Należy zauważyć, że liczba studentów kierunku „inżynieria środowiska” nie jest duża (71 studentów) i prowadzący ten kierunek Instytut Inżynierii Środowiska PWSW liczący 11 nauczycieli akademickich również mały. Z tego też powodu łatwiej wdrażać i monitorować prawidłowe funkcjonowanie WSZJK, co zaobserwowane zostało przez ZO w trakcie wizytacji. Dowodem jest na to m.in. wysoki poziom kadry dydaktycznej mającej wpływ na jakość kształcenia na kierunku, której nauczyciele, w okresowej ocenie pracowników, uzyskali oceny wyróżniające i pozytywne (informacja na podstawie Protokołu nr 8/2013 z 20.12.13 r. z posiedzenia Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia w PWSW), Taką samą wysoką ocenę uzyskali pracownicy w ankietach studentów.

Dlatego też zaleca się, aby Jednostka podjęła działania w celu zwiększenia świadomości studentów w odniesieniu do procesu zapewniania jakości i jego znaczenia oraz ich aktywizacji. Wydaje się to niezbędne w celu skutecznego włączenia szerokiego grona studentów w proces budowy kultury jakości (np. udział w ankietyzacji).

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	Nie dotyczy	-/+	+
umiejętności	+	+	+		-/+	+
kompetencje społeczne	+/_	+	+		-/+	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ – W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych:

- 1) *W ocenianej Jednostce wdrożony jest wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia (WSZJK), który posiada przejrzystą strukturę zarządzania procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku. Mechanizmy doskonalenia WSZJK są skuteczne,*
- 2) *W procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni. ZO zaleca, aby Jednostka podjęła działania w celu zwiększenia świadomości studentów w odniesieniu do procesu zapewniania jakości i jego znaczenia oraz ich większej aktywności w procesie budowy kultury jakości.*

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	program studiów		X			
4	zasoby kadrowe			X		
5	infrastruktura dydaktyczna		X			
6	prowadzenie badań naukowych ²	NIE DOTYCZY				
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

Analiza raportów samooceny i innych załączonych dokumentów, oraz dokumentów udostępnionych podczas wizytacji programowej kierunku „inżynieria środowiska” w PWSW w Przemyślu a także na podstawie danych uzyskanych w trakcie wizytacji, spotkań z Władzami Uczelni i Jednostki prowadzącej kształcenie na kierunku „inżynieria środowiska”, pracownikami i studentami pozwalają stwierdzić, że Władze Uczelni dokładają wszelkich starań w zapewnieniu warunków osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia.

² Ocena obligatoryjna jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku Wydziału nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii Uczelni.

Program kształcenia charakteryzuje się spójnością celów i efektów kształcenia, umożliwia osiągnięcie wszystkich zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta zapewniającej przygotowanie absolwentów do rozwiązywania problemów technicznych, technologicznych i organizacyjnych z zakresu inżynierii środowiska. Pozwala na ubieganie się studentów o uprawnienia zawodowe (po odbyciu odpowiedniej praktyki).

W karcie efektów kształcenia występuje kilka błędów, który zaleca się poprawić (patrz. p. 2.1)., Ponadto udział prac dyplomowych projektowych powinien być zdecydowanie dominujący, jak również należy zwiększyć liczbę prac o charakterze doświadczalnym, wykorzystując dobrze wyposażone laboratoria Uczelni. Także należy zwiększyć co najmniej o 2 punkty ECTS aby uzyskać 30% udziału przedmiotów obieralnych w ogólnej liczbie założonych ECTS w planie studiów.

Wiedza i umiejętności dydaktyczne kadry oceniane są pozytywnie, w obsadzie zajęć występuje zgodność kwalifikacji prowadzących zajęcia z zakresem merytorycznym przedmiotu. Jednakże w przedstawionym minimum kadrowym, nie można uznać za posiadającego dorobek w dyscyplinie do której przyporządkowano efekty kształcenia na ocenianym kierunku a mianowicie inżynierii środowiska jednego z samodzielnych nauczycieli akademickich.

Infrastruktura dydaktyczna i laboratoryjna (wyposażona w nowoczesny sprzęt i urządzenia do badań) oraz biblioteka zapewniają prawidłową realizację celów kształcenia.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia uwzględnia działania na rzecz doskonalenia programu kształcenia na ocenianym kierunku, przy czym zaleca się. podjęła działania w celu zwiększenia świadomości studentów w odniesieniu do procesu zapewniania jakości i jego znaczenia oraz ich większej aktywności w procesie budowy kultury jakości.

Wsparcie studentów przez Uczelnię w ramach systemu pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej jest właściwe, potwierdzone opiniami studentów na spotkaniach ZO ze studentami studiów. Zaleca się rozszerzyć wymianę studentów i współpracę na większą liczbę ośrodków akademickich za granicą i w kraju.

Jednostka wdrożyła wewnętrzny system zapewnienia jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia. Udoskonalenia wymagają działania Jednostki w zakresie zwiększenia świadomości studentów w odniesieniu do procesu zapewniania jakości i jego znaczenia oraz ich większej aktywności w procesie budowy kultury jakości. W procesie zapewnienia jakości i budowy kultury jakości uczestniczą interesariusze wewnętrzni i zewnętrzeni.

Przewodnicząca Zespołu oceniającego

Prof. dr hab. inż. Anna Sobotka

Uwaga: jeżeli wyjaśnienia przedstawione w odpowiedzi na raport lub we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy z wizytacji będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen raport powinien zostać uzupełniony. Należy syntetycznie omówić wyjaśnienia, dokumenty i dodatkowe informacje, które spowodowały zmianę oceny (odnieść się do każdego kryterium odrębnie, a ostateczną ocenę umieścić w Tabeli nr 3).

**ZMIANA STANOWISKA ZESPOŁU OCENIAJĄCEGO NA PODSTAWIE ODPOWIEDZI OCENIANEJ
JEDNOSTKI NA RAPORT Z WIZYTACJI**

Na podstawie przysłanych informacji zawartych w piśmie z dnia 13.05. 2014 do Sekretarza PKA podpisanym przez Rektora Państwowej Wyższej Szkoły Wschodnioeuropejskiej w Przemyślu Zespół Oceniający zmienia stanowisko dotyczące oceny kierunku „inżynieria środowiska” w stosunku do kryterium 4 podnosząc oceny ze „znaczącej” na” w pełni”.

Tabela nr 3

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
ZASOBY KADROWE		X			

Uzasadnienie zmiany oceny:

Na podstawie przesłanych dodatkowych dokumentów można uznać prof. dr hab. Tadeusza Lulka za osobę spełniającą wymagania Ustawy (spełnia wymóg § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445 z późn. zm.). – dotyczące dorobku w dyscyplinie, do której odnoszą się efekty kształcenia tj. w inżynierii środowiska i można go zaliczyć do minimum kadrowego w grupie profesorów i doktorów habilitowanych. Przemawiają za tym:

- Uwzględnienie w ocenie dorobku naukowego w zakresie dyscypliny naukowej do której odnoszą się efekty kształcenia na wnioskowanym kierunku, publikacji sprzed pięciu lat. Prof. Lulek posiada publikacje z zakresu badań zanieczyszczeń w glebie (3 artykuły) oraz dwa artykuły oczekujące na wydrukowanie, dotyczące zanieczyszczeń w środowisku.

-Wiedza i doświadczenie w prowadzeniu dydaktyki na kierunku „inżynieria środowiska w PRz i obecnie w PWSW, w zakresie mechaniki i termodynamiki stanowiących podstawę do uzyskania wybranych efektów kształcenia na wnioskowanym kierunku;

W związku z zaliczeniem prof. dr hab. Tadeusza do minimum kadrowego zostanie spełnione minimum kadrowe wnioskowanego kierunku zgodnie z wymaganiem Ustawy.

1. Prof. dr hab. Tadeusz Lulek
2. Prof. dr hab. Janusz Tomaszek,
3. Dr hab. inż Krzysztof Knapik,
4. Dr inż. Włodzimierz Banach,
5. Dr inż., Grzegorz Kasprzyk,
6. Dr Andrzej Płużański,
7. Dr Małgorzata Pokrywka,
8. Dr inż. Urszula Polak,
9. Dr inż. Robert Wierzbicki.

Wszyscy nauczyciele wyrazili zgodę na przynależność do minimum kadrowego i wykonują odpowiednią (wg ustawy) liczbę zajęć dydaktycznych.

Przewodnicząca Zespołu oceniającego

Prof. dr hab. inż. Anna Sobotka

